

Xəbər
Bakıda məşhur şadlıq evində rəzalət - administrator xadiməni zorladı
yazısı səh.14-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 20 sentyabr 2018-ci il Cümə axşamı № 197 (7086) Qiyməti 60 qəpik

Gündəm

Bu gün Aşuradır

Ölkə üzrə 28 yerdə qanvermə aksiyası keçiriləcək; DYP-dən sürücülərə xəbərdarlıq

yazısı səh.3-də

Türkiyə vətəndaşlıq şərtlərini asanlaşdırdı - 250 min pulunuz varsa...

yazısı səh.10-də

Qarabağ səmasında barıt qoxusu güclənir - düşmənin müharibə təlaşi

yazısı səh.11-də

Azərbaycanın taleyini dəyişən kontrakt - "Əsrin müqaviləsi"

yazısı səh.9-də

"Xəzərin Qazaxıstan sahilində ABŞ hərbi qüvvələri var" dezosu

yazısı səh.6-də

Rusiya və İsrail arasında təyyarə olayı- Azərbaycan nə edə bilər?

yazısı səh.7-də

Balıq mövsümü - dəniz balıqları niyə bahadır?

yazısı səh.4-də

Türk qazılardan Qarabağa dəstək

yazısı səh.11-də

Tələbələrin kirayə ev və yataqxana problem...

yazısı səh.12-də

Bakıda adlarını dəyişib dələduzluq edənlər ələ keçdi

yazısı səh.13-də

Qadın alverində təqsirləndirilən müğənni hakim qarşısında

yazısı səh.2-də

ABŞ PAŞINYANA "XİLAS KƏMƏRİ" ATIR - ERMƏNİSTAN UĞRUNDA RƏQABƏT QIZIŞIR

Siyasi opponentlərin Amerikaya yolu bağlanır: ABŞ-ın İrəvandakı səfirliyi keçmiş rejimin cinayətlərdə suçlanan ünlü şəxslərinin ölkəyə giriş vizalarını ləğv edib - onların arasında Putinin dostu da var; erməni baş nazirin Trampa görüşü isə hələ də sual altındadır...

Bazar və marketlərdə "kənd toyuğu" fırlıdağı...

Sarı rəngli kimyəvi maddə ilə boyadılmış toyuqlar orqanizm üçün təhlükə yarada bilər; ekspert və dövlət qurumundan xəbərdarlıq yazısı səh.12-də

Novella Cəfəroğlu:
"Mən oğrunun başına tava vurub yerə yıxmağın tərəfindəyəm, sonra isə..."

yazısı səh.13-də

Tofiq Zülfüqarov:
"Ermənistan Rusiya üçün vacib ölkə deyil"

yazısı səh.5-də

Moskvada tutulan separatçı Fəxrəddin Abbaszadə haqda yeni məlumatlar

yazısı səh.7-də

Mənzil İnşaatı Dövlət Agentliyinə yeni sədr təyin edildi

Prezident İlham Əliyev Sadiq Sadiqovun Azərbaycan Respublikasının Mənzil İnşaatı Dövlət Agentliyinin İdarə Heyətinin sədri təyin edilməsi haqqında sərəncam imzalayıb.

Sərəncamla Sadiq İzzət oğlu Sadiqov Azərbaycan Respublikasının Mənzil İnşaatı Dövlət Agentliyinin İdarə Heyətinin sədri təyin edilib.

Müdafiə naziri hərbi hissələrin döyüş hazırlığını yoxladı

Müdafiə naziri, general-polkovnik Zakir Həsənov təlimlərin keçirildiyi bölgələrdə səhra şəraitində yerləşdirilən hərbi hissələrin şəxsi heyətinin, döyüş texnikasının, aviasiya vasitələrinin, raket və artilleriya qurğularının döyüşə hazırlanma və döyüş qabiliyyətini yoxlayıb.

Müdafiə Nazirliyindən virtualaz.org-a verilən məlumata görə, genişmiqyaslı təlimlərin planına əsasən, müharibə şəraitinə uyğun yaradılmış komanda idarəetmə məntəqələri və müxtəlif poliqonlardakı təlim nöqtələrinə baş çəkən müdafiə naziri şəxsi heyətin, silah-sursatın və döyüş texnikasının təlimlərdə iştirakı, eləcə də tapşırıq və sərəncamların dəqiq icra olunması ilə bağlı müvafiq göstərişlər verib.

Təlimlər davam edir.

Bakı-Quba yolunda hərəkət məhdudlaşdırılır

Bakı-Quba-Rusiya Federasiyası ilə dövlət sərhədi avtomobil yolunun 28-45-ci km-lik hissəsində təmir işləri davam etdirilir. Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyindən «Trend»ə verilən məlumata görə, yolun sözügedən hissəsində Quba istiqaməti üzrə aparılan təmir işləri artıq yekunlaşdırılıb.

20 sentyabr tarixindən yolun əks, yəni Bakı şəhəri istiqamətində olan hissəsində təmir işlərinə start verilir. Təmir işləri bir neçə gün ərzində davam etdiriləcək. Bu müddət ərzində magistralın sözügedən hissəsində Bakı şəhəri istiqaməti üzrə hərəkət tam olaraq məhdudlaşdırılacaq.

Alternativ olaraq sürücülər magistralın Hacı Zeynalabdin Tağıyev qəsəbəsindən keçən hissəsindən istifadə edərək hərəkətlərinə davam edə bilərlər.

“Eurovision” təmsilçimiz Nyu-Yorkda kuryer işləyir

Müğənni Fərid Məmmədov ABŞ-a köçüb. Oxu.Az Qafqazinfo-ya istinadən xəbər verir ki, iki il bundan əvvəl Nigar adlı xanım ilə ailə quran Fərid müğənniliyin daşını atıb.

O, xanımı ilə bir ildən artıqdır ki, ABŞ-da yaşayır. 28 yaşlı ifaçı Nyu-Yorkda kuryer kimi fəaliyyət göstərir.

Xatırladaq ki, müğənni “Eurovision - 2013” mahnı müsabiqəsində Azərbaycanı təmsil edib, ikinci yerin sahibi olub.

Qəzet, jurnal və kitab əldə etməyin ən rahat yolu!
Siz sifariş edirsiniz, biz istədiyiniz ünvana çatdırırıq!

Xaricdə və Azərbaycanda nəşr olunan bütün qəzet və jurnallara abunə olmaq, həmçinin Rusiyada və Azərbaycanda nəşr olunan kitabları daha sərfəli qiymətə və daha qısa vaxt ərzində əldə etmək üçün sadəcə zəng etməyiniz kifayətdir.

Telefon: (012) 434 93 01

“Tramp ermənilərə görə Azərbaycanı qurban verməz” - politoloq

“Ermənistandan fərqli olaraq, Azərbaycanın ABŞ-ın tərəfdaşı olmaq üçün real imkanları var”. Bunu virtualaz.org-a Tennesi ştatı Universitetinin politologiya professoru Andrey Korobkov deyib.

Eyni zamanda ekspert hesab edir ki, Amerikanın keçmiş liderlərindən fərqli olaraq, prezident Tramp lobbilərindən təsiri altında deyil.

“Buradakı erməni diasporu artıq əvvəlkiçək Ağ Evə təsir edə bilmir. Tramp iş adamıdır və hər şeyə kommersiya baxımından məqsəduyğunluq prizmasından yanaşır. Azərbaycan regionda strateji əhəmiyyətə malikdir, deməli, Tramp erməni lobbisinin maraqlarına bu ölkə ilə münasibətini qurban verməz”, - A.Korobkov mülahizə yürüdür.

Bununla bərabər, o əmin-dir ki, hələlik Qarabağ münaqişəsinin həllində ciddi dəyişikliklər gözləmək əbəsdir, çünki tərəflərdən heç biri öz mövqeyindən çəkilməyə hazır

Qadın alverində təqsirləndirilən müğənninin məhkəməsi başladı

Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsində qadın alverində təqsirləndirilən müğənni Təranə Muradovanın məhkəməsi başlayıb.

«Trend»-in məlumatına görə, hakim Mirzə Xankişiyevin sədrliyi ilə keçirilən prosesdə məhkəmənin hazırlıq iclası olub.

Prosesdə təqsirləndirilən şəxsin anket məlumatları dəqiqləşdirilib.

Hakim bildirib ki, təqsirləndirilən şəxs istintaq zamanı həbs edilməyib, polis nəzarətinə verilib. Lakin o, istintaqdan yayındığı üçün axtarıla bilməyib.

Təqsirləndirilən şəxs bildirib ki, Yaquət adlı tanışı onu istintaqdan yayındırıb.

Proses sentyabrın 26-da davam etdiriləcək.

Müğənniliklə məşğul olan Təranə Muradova Cinayət Məcəlləsinin 144-1.2.1 və 144-2.5-ci (qabaqcadan əlbir olan bir qrup şəxs və ya mütəşəkkil dəstə tərəfindən iki və ya daha çox şəxs barəsində insan alveri) maddəsi ilə təqsirləndirilib.

deyil. Nəzərə alsaq ki, onlar bir-birinə daban-dabana ziddir, ciddi irəliləyişə ümid etmək çətinidir.

“Son illər ərzində belə münaqişələrin hərbi yolu ilə həllinə bir sıra cəhdlər olub, lakin onlar problemin həllinə deyil, onun daha da dərinləşməsinə səbəb oldular. Buna görə də zəruridir ki, Qarabağ münaqişəsinin tərəfləri hərbi əməliyyatların bərpasına yol vermə-

sinlər, çünki bu bütün regiona mənfi təsir göstərəcək”, - politoloq xəbərdarlıq edir.

O, bu məsələdə Avropaya bel bağlamağı da məsləhət görmür. Belə ki, politoloqun fikrincə, burada baş vermiş böhranla əlaqədar avropalılar hazırda öz problemlərinin həlli ilə məşğuldurlar və çətin ki, Qarabağ kimi münaqişələrin həllində onlardan hansısa bir hərəkət gözləmək mümkün olsun.

“Bura Türkiyədir, ABŞ deyil, bədəli ağır olar”

Ərdöğandan maliyyə bazarlarına sərt mesaj

Türkiyə prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdöğən son günlərdə maliyyə bazarlarındakı manipulyasiya hallarını qınayaraq, sərt formada buna qarşı çıxıb. Avropa.info xəbər verir ki, Ərdöğən ölkədə hər hansı böhranın olmadığını dilə gətirib.

“Böhran məsələsinə aldanmayın. Bunların hamısı manipulyasiyadır. Güclənərək gələcəyə doğru gedirik. Alış-veriş mərkəzlərində manipulyasiya edənlərə aldanmayın. Bu ölkədə dollar, yaxud avro ilə icarə haqqı yoxdur. Bundan sonra türk liresi keçərlidir. Əks təqdirdə, bunun bədəlini ödəyərler. Bura Türkiyədir, ABŞ deyil. Burada türk liresi var. Türk liresi ilə mağazanı icarəyə verərsən, alış-veriş edə bilərsən” - Ərdöğən belə deyib.

Kürdəmir sakini həmyerlisini güllələyib öldürdü

Kürdəmirde qətl hadisəsi baş verib. DİN-dən musavat.com-a verilən məlumata görə, sentyabrın 18-də Kürdəmir şəhərinin C.Cabbarlı küçəsində şəhər sakini, əvvəllər məhkum olunmuş Mübariz Əhmədov münaqişə zamanında tüfəngdən açdığı atəşlə həmyerlisi Elsevər Məmmədova xəsarət yetirib hadisə yerini tərk edib.

Xəstəxanaya yerləşdirilmiş E.Məmmədov ölüb.

Kürdəmir RPŞ əməkdaşlarının keçirdikləri əməliyyat-axtarış tədbirləri nəticəsində M.Əhmədov saxlanılıb və ondan cinayətdə istifadə etdiyi “Girsan” markalı ov tüfəngi götürüldü.

Ağdamlı xanım İsveçdə deputat seçildi

Daha bir azərbaycanlı xanım İsveçdə millət vəkili seçilib.

Diaspor üzrə araşdırmaçı-jurnalist Elnur Eltürkün BakıPost-a verdiyi xəbərə görə, İsveç Sosial Demokratlar Partiyasının fəali İradə Əliyeva Söderberq Jönköpinq region parlamentinə millət vəkili seçilib. O, Jönköpinq parlamentində 81 deputatdan biri olacaq.

Məlumat üçün bildirik ki, Jönköpinq 13 bələdiyyəni əhatə edir və 350000 əhali var.

İradə Əliyeva 2004-cü ildən İsveçdə yaşayır. 2007-ci ildən İsveçin ən böyük partiyası olan Sosial-Demokratlar Partiyasının fəal üzvüdür. 2010-cu ildə seçkilərdə Jönköpinq landsting (əyalət) parlamentinə namizədliyini irəli sürüb və həmin əyalət parlamentinə seçilib. Bundan başqa, 2010-2014-cü illərdə Jönköpinq bələdiyyəsinin Təhsil və İş Bazarı Komissiyasının üzvü, Sosial-Demokrat Qadınlar Cəmiyyətinin idarə heyətinin üzvüdür.

İradə Əliyevanın 2012-ci ildən öz sosial, hüquqi və iqtisadi məsələlər üzrə məsləhətçi şirkəti var.

2013-cü ildə qadın cəmiyyəti yaradıb. Bu cəmiyyətə müxtəlif millətlərdən olan qadınlar üzvdür. Cəmiyyətin məqsədi qadınların bir-birinə kömək etməsi, çətin vəziyyətlərdə dayaq olmasındır.

Onu da bildirik ki, deputat əslən Ağdamın Mərzili kəndindədir. İki övladı - 20 yaşında qızı, 13 yaşında oğlu var. Qızı da siyasətə maraqlanıb və builki seçkilərdə fəal iştirakçılardan biri olub. Azərbaycan Neft və Kimya İnstitutunun mühəndis-iqtisad fakültəsini bitirib. Bakıda yaşadığı müddətdə müxtəlif vəzifələrdə çalışıb.

Rusiyada qırıq təyyarə qəzaya uğradı

Rusiyada səsdən sürətli “MiQ-31” qırıq təyyarəsi qəzaya uğrayıb.

“Report” TASS-a istinadən xəbər verir ki, hadisə Nijeqorod vilayətində baş verib.

Təyyarənin göyertəsində təlimatçı və kursant olub. Qeyri-rəsmi məlumata əsasən, onlar katapult ediblər və sağ qalıblar.

Bu il 20 sentyabr Aşura gününə təsadüf edir. Aşura mərasiminə Azərbaycanın hökumət orqanları və dini qurumlar ciddi şəkildə hazırlıq görür.

Her il olduğu kimi, bu il də Aşura günündə Səhiyyə Nazirliyinin və Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin (QMI) təşkilatçılığı ilə qana ehtiyacı olan xəstələrə yardım məqsədilə könlü qanvermə aksiyaları keçiriləcək.

24 rayonda (28 yerdə) nəzərdə tutulan qanvermə aksiyasının 20-si məscidlərdə, 8-i isə mərkəzi xəstəxana şəraitində olacaq.

Aksiyalar səhər 9:00-dan başlanacaq. Tədarük olunan qan və qandan hazırlanan preparatlardan hemofiliyalı və talassemialı, həmçinin qana ehtiyacı olan bütün xəstələrin müalicəsində istifadə olunacaq.

Qanvermə aksiyalarının keçiriləcəyi ünvanlar aşağıdakı kimidir:

Bu gün Aşuradır

Ölkə üzrə 28 yerdə qanvermə aksiyası keçiriləcək

tələrinin rahat hərəkəti üçün avtomobili harada gəldi saxlamasınlar. Hökm deyil ki, məscidə gələn şəxs maşını mütləq məscidin qarşısında saxlamalıdır. Bir qədər kənarda, başqa küçədə, park yerində də saxlamaq olar. Yol hərəkəti qaydalarına riayət etməklə mərasimi başa çatdırmaq daha yaxşı olardı. Ümumiyyətlə, mərasimə qatılmaq istəyənlərə ictimai nəqliyyatdan istifadə etməyi tövsiyə edirik".

Bu günün necə qeyd olunması, ifrata varmamaqla əla-

na rəğmən biz yenə dini dəyərlərimizi yerinə yetiririk. Məscidlərdə indi də mərasimlər olacaq. Bu mərasimləri bayağılaşdırmaq tendensiyası var. İnsanların özünə ziyan yetirməsi, başlarını yarması, zəncir vurmaı qətiyyə qəbul olunan deyil. Qanvermə aksiyaları hamımızın üreyincədir. Əgər bu gün bədənindən qan çıxarmaq istəyirsənsə buyur, təhlükəsiz şəkildə qan ver. Bu qan kiməsə gerek olur. Maddi durumları yaxşı olmayan insanlar görürsən ki, qan tap-

Bəxtiyar Sadıqov: "Əgər bu gün bədənindən qan çıxarmaq istəyirsənsə, buyur, təhlükəsiz şəkildə qan ver"
Tural Abbaslı: "Özünü müsəlman hesab edən hər bir şəxs çalışmalıdır ki..."
Elxan Şahinoğlu: "Aşura günü birlik günümüz olmalıdır"

No	Səhər, rayon	2018-ci il təklif olunan yerlərin sayı	Qanvermə aksiyasının keçirilməsi üçün təklif olunan yerlər
1.	Binəqədi	1	İmam Əli məscidi
2.	Xəzər	2	-14 saylı Birləşmiş səhər xəstəxanası- Mir Möhsün ağa ziyarətgahı
3.	Nəsimi	2	-Əjdərbəy məscidi (Mərasim zalı)- 20 saylı səhər poliklinikası
4.	Nizami	1	-Şah Abbas məscidi
5.	Sabunçu	1	-Rəhimə xanım ziyarətgahı
6.	Səbail	2	-Bibiheybət məscidi ziyarətgahı-
İcənqəhər Cümə məscidi			
7.	Suraxanı	1	-Qaracuxur məscidi
8.	Yasamal	2	-Təzəpir məscidi- Hacı Soltanlı məscidi
9.	Gəncə	1	-İmamzadə kompleksi
10.	Lənkəran	1	-Böyük bazar məscidi
11.	Mingəçevir	1	-Heydər məscidi
12.	Sumqayıt	1	-Sumqayıt səhər Cümə məscidi
13.	Şəki	1	-İmam Əli məscidi
14.	Sirvan	1	-Mərkəzi Qan bankının Sirvan bölməsi
15.	Ağcabədi	1	-Ağcabədi ray. Mərkəzi xəstəxanası
16.	Ağsu	1	-Ağsu ray. Mərkəzi xəstəxanası
17.	Beyləqan	1	-Beyləqan ray. Mərkəzi xəstəxanası
18.	Bərdə	1	-Bərdə İmamzadə
19.	Biləsuvar	1	-Biləsuvar ş. Cümə məscidi
20.	Cəlilabad	1	-Cəlilabad ray. Mərkəzi xəstəxanası
21.	Gövsay	1	-Əbülfəzil - Abbas məscidi
22.	Xaçmaz	1	-Xaçmaz səhər məscidi
23.	Quba	1	-Mərkəzi qan bankının Quba bölməsi
24.	Masallı	1	-Masallı səh. Cümə məscidi

Bakı şəhər Dövlət Yol Polisi (DYP) İdarəsi Aşura mərasimi ilə bağlı sürücülərə müraciət edib.

"Report"un xəbərinə görə, DYP-nin bölmə rəisi, polkovnik Vaqif Əsədov bildirib ki, Aşura günü ilə bağlı keçiriləcək dini mərasimlərlə əlaqədar olaraq məscidlərin və ziyarətgahların ətrafında sıxlıq yaranmaması üçün mərasim yerinə gələnlər bəzi qaydalara əməl etməlidirlər: "Yol polisi Aşura günü gücləndirilmiş iş rejimində çalışacaq. İlk növbədə məscidlərin və mərasim keçiriləcək digər yerlərin yaxınlığında avtomobil yolu hərəkət hissəsində, ikinci və üçüncü cərgədə saxlamaq digər sürücülərin hərəkətinə maneə yaratmaqdır. Bununla da onlar öz rahatlığı naminə başqalarını narahat etmiş olurlar. Sürücülərin diqqətinə çatdırırıq ki, mərasim yerlərinin yerləşdiyi küçə və prospektlərdə digər nəqliyyat vasi-

qədar müxtəlif maarifləndirici açıqlamalar verilib. Həmçinin dini kəsimə aid olmayan şəxslərin Aşura gününü qeyd edənləri sosial şəbəkələr və digər məkanlarda tənqid etmələri yenidən gündəmə gəlib.

"Azərbaycan" qəzetinin baş redaktoru, deputat Bəxtiyar Sadıqov bildirdi ki, Azərbaycan xalqının əsrlər boyu yaşayan milli-mənəvi dəyərləri içərisində bu günə gələn çatanlar arasında dini dəyərlər xüsusi yer tutur: "Dini dəyərlər məişətimizə o qədər sıx daxil olub ki, adət-ənənə şəklini alıb. Məsələn, sovet dövründə vətəndaşlar evləndəndə nikah bağlayandan sonra hökmən molla kəbini də kəsdirdirdilər. Bu olmayanda insanlar onu kamil evlilik kimi qəbul etmirdilər. Məhərrəmlik ayı sovet dövründə gizli şəkildə qeyd olunurdu. Bizlərin üzv olduğu Kommunist partiyası o vaxt ateistliyi təbliğ edirdi. Bu-

mırlar, o zaman dövlət bankında olan qandan istifadə edirlər. Bu qan insanlara həyat verir. Öz qanıyla bu gündə humanistlik edirsən. Dinimiz də buna tərəfdardır, daim bunu tövsiyə edir ki, insanlara kömək et, imkanın varsa əl tut. Mühəribə şəraitində olduğumuza görə, bizim hər zaman yüksək qan ehtiyatımız olmalıdır. Uzun illər qan vermişəm. Amma son 3-4 ildə səhhətimdə problem yarandı, həkim buna icazə vermədi".

Deputat sosial şəbəkələrdə bu günü qeyd edənləri lağa qoyanlara da səsləndi: "Əgər kimsə sosial şəbəkələr və sayt vasitəsilə bu günü lağa qoyursa, zəncir vurmalar və digər hallarla bağlı ironik yazılar yazırsa, fikirlər səsləndirirsə, çox böyük səhv edir. İnsanlar buna inandıqlarına, bunu müqəddəs dini ayın kimi qəbul etdiklərinə görə özlərinə bu cür xəter yetirirlər. Müqəddəslik olan yerdə lağlağıya yol

verilmir. Yas tutduğumuz Kərbəla şəhidləri əqidə uğrunda döyüşə gediblər. Özü də özlərindən qat-qat artıq sayda olan insanlarla döyüşüblər. Onlar biliblər ki, bu döyüşdə şəhid olacaqlar. Əqidəsi uğrunda ölümə gedən insanlar haqqında lağlağı danışmaq olmaz. Onlar cismən məğlub olduqları üçün bu gün də xatırlanırlar. Çünki bu, əqidə mübarizəsi olub. Bu günə normal yaşamağı bacarmalıyıq".

AĞ Partiya başqanı Tural Abbaslı İslam dinində Aşura gününün özünəməxsus yerini olduğunu qeyd etdi: "Bu gün İslam dininə və onun qaydalarına uyğun şəkildə qeyd olunmalıdır. İnsanlar bu gün münasibətilə özlərinə, övladlarına, yaxınlarına xəter yetirməməli, Allahın onlara əmanət verdiyi bədənərinə xəsarətlər yetirməməlidirlər. Odur ki, artıq son illərdə QMI-nin təşkil etdiyi qanvermə aksiyasının dəstəkləyirəm. Düşünürəm ki, bu aksiya həm dini, həm də dünyəvi baxımdan daha faydalıdır. Mənə sağlamlığımla bağlı qan verməyə həkimlər icazə vermir, ancaq AĞ Partiya üzvləri istər Aşura günü, istərsə də qeyri günlərdə demək olar ki, mütəmadi qan verirlər. Hətta bəzi üzvlərimiz artıq uzun illərdir ki, konkret qan xəstəsi olan bəzi uşaqlara ardıcıl ola-

raq qan verir. Həmçinin İslam dinində Aşura günü ərəfəsində iki gün oruc tutmaq kimi bir ibadət də var. Mən çalışıram ki, hər il bu orucuları tutum. Ümumiyyətlə, özünü müsəlman hesab edən hər bir şəxs çalışmalıdır ki, öz həyat tərzi və fəaliyyəti ilə müsəbət mənada digərləri üçün nümunə olsun. Təəssüf ki, bəzi insanların bilgisizliyi sayəsində bu gündə xoş olmayan səhnələr yaşanır və bu səhnələr İslam düşmənləri və qərəzli insanlar tərəfindən tirajlanaraq İslama hücum vasitəsi kimi istifadə edilir. Hər birimiz çalışmalıyıq ki, gözəl, pak dinimizə öz əməllərimizlə ləkə vurmayaq. Əksinə, gözəl əməllərimiz və müsəbət nümunələrimizlə insanların İslama gəlməsinə vəsile olaq. Mən burada bir nüansı da təəssüflə qeyd etmək istəyirəm ki, dinimiz bu gün bəzi qərəzli dairələr tərəfindən öz siyasi maraqlarına alət edilir. Hər birimiz çalışmalıyıq ki, belə çirkin cəhdlərin qurbanına və iştirakçısına çevrilməyək. Həmçinin Azərbaycan daxilində də din nə iqtidar, nə də müxalifət üçün siyasi alət kimi istifadə olunmamalıdır. Hakimiyyət insanların dini ayinlərini sərbəst və təhlükəsiz şəkildə həyata keçirməsi üçün üzərinə düşən vəzifəni layiqincə icra etməli-

dir. Əlavə qarşıdurmalara və şiddətə səbəb ola biləcək addımlar atmamalıdır. İslam sevgiyə, sayğıya, sabitliyə, xoşbəxtliyə və inkişafa təşviq edən gözəl bir dindir. Bunun belə də qalması üçün hər kəs öz üzərinə düşən məsuliyyəti dərk etməlidir".

Qərb Universitetinin Təbiiqi Politologiya Mərkəzinin rəhbəri Elxan Şahinoğlu Aşura gününün sakit keçməsinə arzulayıb: "Qan tökmək, baş yarmaq, zəncir vurmaq nə bizə, nə də dinimizə yaraşır. Yaxşı haldır ki, bu kimi hallar xeyli azalıb. Azərbaycanda Aşura günü keçirilən qanvermə aksiyası başqa müsəlman ölkələrinə də örnəkdir. İlqar İbrahimov vaxtilə İcənqəhərdəki məsciddə yaxşı ənənənin başlanğıcını qoydu və daha sonra Qafqaz Müsəlmanları İdarəsi ilə Dini Komitə bu işi genişləndirdi. Aşura günü birlik günümüz olmalıdır, heç bir xarici qüvvənin ölkə daxilində təfriqə yaratmasına yol vermək olmaz. İfrat dini radikalizmə aparır. Azərbaycan dünyəvi dövlətdir. Tolerantlıq qanımızdadır. Dində ifrata varmaq isə bütün bunların üstündən xətt çəkir. Azərbaycanda dindarlar da var, ateistlər də. Bir-birimizə hörmətlə yanaşmalı, seçdiyimiz yolda dözümlü nümayiş etməliyik".

□ **Cavanşir ABBASLI,**
"Yeni Müsavat"

Prezidentdən qeyri-neft sektorunun inkişafı ilə bağlı mühüm sərəncam

Yeni rəqabətqabiliyyətli məhsul istehsalının təşkili üçün "First in Azerbaijan" investisiya təşviqi mexanizmi hazırlanacaq

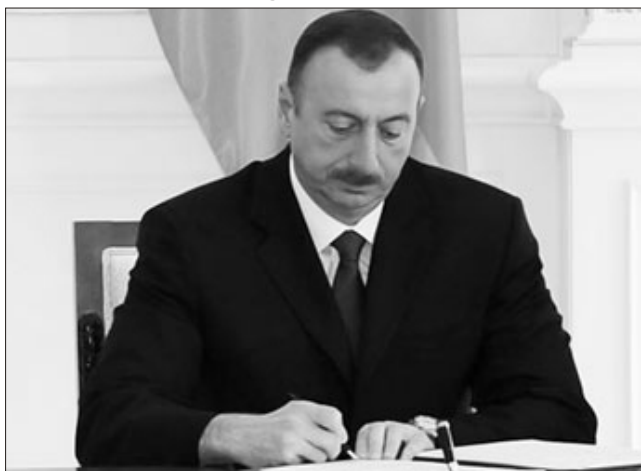
Prezident İlham Əliyev qeyri-neft sektorunda rəqabətqabiliyyətli daxili istehsalın dəstəklənməsi ilə bağlı əlavə tədbirlər haqqında sərəncam imzalayıb.

Sərəncamda deyilir:

- Azərbaycan Respublikasının qeyri-neft sektorunun sürətli və rəqabətə davamlı inkişafının təmin olunması istiqamətində həyata keçirilən iqtisadi islahatlar nəticəsində bu sektorun potensial imkanları genişlənməmiş, yeni istehsal sahələri yaradılmış, idxalı əvəz edən məhsulların yerli istehsalı hesabına qeyri-neft məhsulları ilə təmin olunma səviyyəsi yüksəlmiş, ixrac qabiliyyəti artmışdır.

Qeyri-neft sektorunun inkişafını daha da sürətləndirmək üçün bu sahəyə birbaşa xarici investisiyalar cəlb etməklə daxili istehsalın rəqabət qabiliyyətinin gücləndirilməsi, idxalın əvəzlənməsi fəaliyyətinin dəstəklənməsi və yerli məhsullarla özünü təmin etmə səviyyəsinin daha da yüksəldilməsi, qeyri-neft sektorunun ixrac imkanlarının artırılması Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2016-cı il 6 dekabr tarixli 1138 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş milli iqtisadiyyat və iqtisadiyyatın əsas sektorları üzrə strateji yol xəritələrində strateji məqsədlər olaraq müəyyən edilmişdir.

Ölkədə rəqabətqabiliyyətli qeyri-neft məhsulları istehsalının stimullaşdırılmasına, onun xammal bazasının yaxşılaşdırılmasına, idxalı əvəz edən yeni istehsal sahələrinin yaradılmasına və ixrac imkanlarının genişləndirilməsinə dövlət dəstəyinin artırılması, habelə Azərbaycan Respublikası

Prezidentinin 2016-cı il 6 dekabr tarixli 1138 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş milli iqtisadiyyat və iqtisadiyyatın əsas sektorları üzrə strateji yol xəritələrindən irəli gələn tədbirlərin icrasının təmin edilməsi məqsədilə Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq qərara alıram:

1. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti aşağıdakılar barədə təkliflərini və normativ hüquqi akt layihələrini üç ay müddətində hazırlayıb Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə təqdim etsin:

1.1. ölkədə istehsal ediləyən yeni rəqabətqabiliyyətli məhsullar istehsalının təşkili üçün "Azərbaycanda ilk" ("First in Azerbaijan") investisiya təşviqi mexanizmi;

1.2. mikro, kiçik və orta sahibkarlıq subyektlərinin rəqabətqabiliyyətli istehsalının dəstəklənməsi məqsədilə daxili bazar araşdırmalarına dövlət dəstəyi mexanizmi;

1.3. mikro, kiçik və orta sahibkarlıq subyektlərinin istehsal

fəaliyyətinin dəstəklənməsi üçün onların kadr potensialının artırılmasına dövlət dəstəyi mexanizmi;

1.4. ölkədə istehsal olunmayan və daxili istehsalda istifadə edilən xammalın idxalına gömrük güzəştlərinin tətbiqi;

1.5. mikro və kiçik sahibkarlıq subyektlərinin istehsal etdikləri məhsulların ticarət şəbəkələrində satışının genişləndirilməsi;

1.6. "Mikro, kiçik və orta sahibkarlıq subyektlərinin klasterləri haqqında Nümunəvi Əsasnamə";

1.7. ölkə iqtisadiyyatına birbaşa investisiyalar cəlb edilməsinin dəstəklənməsi məqsədilə "Azərbaycana sərmayə" ("Invest in Azerbaijan") mexanizmlərinin tənzimlənməsi Qaydası".

2. Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyinə tapşırılsın ki, qeyri-neft sektorunun rəqabət və ixrac qabiliyyətinin artırılması məqsədilə:

2.1. ölkədə fəaliyyət göstərən müəssisələrin qlobal dəyər zəncirlərinə qoşulmasına dair təkliflərini üç ay müddətində

Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə təqdim etsin;

2.2. müqayisəli üstünlük əsasında yerli istehsalı rəqabətqabiliyyətli olan konkret məhsulların siyahısının hazırlanmasını və istehsalının təşkili kommersiya cəhətdən səmərəli olan məhsulların təşviqini təmin etsin;

2.3. bu Sərəncamın 2.2-ci bəndinin icrasını təmin etmək məqsədilə Azərbaycan Respublikası Vergilər Nazirliyinin, Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin, Nəqliyyat, Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyinin, Energetika Nazirliyinin, Dövlət Gömrük Komitəsinin, Dövlət Statistika Komitəsinin, Antiinhisar və İstehlak Bazasına Nəzarət Dövlət Agentliyinin, Əqli Mülkiyyət Agentliyinin və Dövlət Neft Şirkətinin nümayəndələrini cəlb etməklə işçi qrup yaratsın;

2.4. "www.azexport.az" və "www.enterpriseazerbaijan.com" internet portallarının imkanlarından istifadə etməklə qeyri-neft sektoruna birbaşa xarici investisiyaların cəlb edilməsi, alternativ maliyyələşməyə açıq investisiya layihələrinin təqdim olunması, yerli malların ənənəvi və yeni bazarlara çıxış imkanlarının genişləndirilməsi, qeyri-neft məhsullar istehsalçıların beynəlxalq bazara inteqrasiyası prosesinin sürətləndirilməsi və bu sektorun ixrac qabiliyyətinin artırılması istiqamətində tədbirlər görsün.

3. İqtisadi İslahatların Təhlili və Kommunikasiya Mərkəzinə tapşırılsın ki, Azərbaycan birbaşa xarici investisiyaların cəlb edilməsi potensialının təkmilləşdirilməsi və investisiya cəlbediciliyinin daha da artırılması məqsədilə ölkədə alternativ maliyyələşmə

"Manyak məsələsi şayiə və uydurmadan başqa bir şey deyil" - DİN

"Polisin araşdırmasından sonra məlum olub ki, Gözəlov sərxoş vəziyyətdə bilərəkdən özünə mismarla xəsarət yetirib"

Ölkə mediasında bəzi rayonlarda manyaqların peyda olması barədə gedən materiallar haqqında danışan DİN mətbuat xidmətinin KİV və ictimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinin rəisi, polis polkovniki İlham Babayev deyib ki, bunların əsası yoxdur.

"Son günlər bəzi kütləvi informasiya vasitələrində respublikanın ayrı-ayrı bölgələrində - konkret olaraq İsmayıllı və Cəlilabad rayonlarında hansısa manyaqların və ya gözəgörünməz qüvvələrin peyda olduğu, onların insanları qorxutmaları, evlərinə və həyətlərinə girmələri barədə məlumatlar yayılır. Bu informasiyalar nə dərəcədə doğrudur?" sualına İ. Babayevin cavabı belə olub:

"Birmənalı olaraq bildirirəm ki, bu cür xəbərlərin heç bir əsası yoxdur, bu xəbərlər tamamilə uydurma və yalandır. Təəssüflərlə olsun ki, aztanınan saytların bəzi dırnaqarası jurnalistləri ucuz sensasiya xatirinə, oxucu cəlb etmək naminə belə xəbərləri uydurub yaymaqda "ustalaşblar". Buna baxmayaraq, mətbuat vasitələrində gedən ictimai təhlükəsizliyin pozulması ilə bağlı, əhali arasında çaşqınlıq yarada bilən bu məlumatlar dərhal ərazi polis orqanları tərəfindən araşdırılır. Təsəvvür edin ki, İsmayıllıda 40 yaşlı Aftandil Gözəlov ad-soyadlı bir kişi bədəninin yüngül xəsarətləri ilə xəstəxanaya müraciət edib ki, axşam saatlarında evimin yaxınlığında manyak mənə hücum etdi və xəsarətlər yetirdi. Polisin araşdırmasından sonra məlum olub ki, A. Gözəlov sərxoş vəziyyətdə bilərəkdən özünə mismarla xəsarət yetirib.

Bundan əlavə, həmin günlərdə bizim "102 - Zəng Mərkəzi" nə də bir neçə vətəndaş tərəfindən bu cür məzmunlu məlumatlar daxil oldu. Araşdırma zamanı həmin məlumatların da yalan olduğu üzə çıxdı.

İndi də İsmayıllıdan sonra Cəlilabad rayonunda da guya belə hadisələrin olduğu barədə xəbərlərlə rast gəlinir. Bütün bunlar şayiə və uydurmadan başqa bir şey deyil. Odur ki, vətəndaşlarımızın narahatlığına heç bir əsas yoxdur. Təbii ki, kimsə evində, həyətinə oğurluq cinayəti törədilə bilər. Belə olan halda zərərçəkmiş dərhal ərazi polis orqanına, yaxud DİN-in "102-Zəng Mərkəzi" xidmətinə məlumat verməlidir".

□ Musavat.com

yaçq layihələr və yeni investisiya imkanları haqqında məlumatları əks etdirən, həmçinin investisiya layihələrini yerli və xarici investitorların maliyyələşdirməsi üçün əlverişli platforma olan "www.enterpriseazerbaijan.com" internet portalının istifadəyə verilməsini təmin etsin.

□ AZƏRTAC

Balıq mövsümü başlayıb, dəniz balığı qıtlaşdı və bahalaşdı

Satıcı: "Diri balığın qulağına baxıb deyir ki, bu təzədir?" - reportaj

Balıq və balıq məhsullarının insan orqanizmi üçün faydalı olduğu hamıya məlumdur. Payızın gəlişi ilə artıq balıq mövsümünə start verilib. "Yeni Müsavat"ın reportaj qrupu da baliqların ən çox satıldığı "8-ci kilometr bazarı"na baş çəkib. Baliqların qiyməti, saxlanma şəraiti və növləri ilə maraqlanıb. Biz bazara daxil olanda satıcılar baliqları sulayır, alıcı çağırırdı. Yan-yana 10-a yaxın piştaxtanın üzərindəki növbənöv baliqlar isə alıcı gözəloydu. Bazarda dəniz, süni göl və çox az hallarda gerçəkdən çay baliqları alıcılara təklif olunur.

Satıcılar deyir ki, bu il göl baliqları ilə bağlı qıtlıq yoxdur. İlk həmsöhbətimiz satıcı Səmayə İslamova oldu. O, bizimlə söhbətində bildirdi ki, 18 ildir baliq satışı ilə məşğuldur. Əslən Lənkərandan olan xanım satıcı baliğın saxlanma şəraitindən danışdı:

"Deyirlər ki, guya baliq yayda yeyilməz. Bizim zonada isə hər mövsüm baliq yeyilir. Baliq təzədirsə, hər zaman yemək faydalıdır, ister yayda, ister qışda. Biz baliğı sevirik. Bu işimizdə təsir edir. Təzə baliğı qulağından tanıyırlar, qulağı ayrılır, qırmızı rəngdə olur. Piştaxta-

mızda olan baliqla canlı baliğın qulağına baxsaq, ikisinin də eyni olduğunu görə bilərsiniz. Deməli, diri olmayan da köhnə yox, təzə baliqdır. Qiymətlərdə artım yoxdur. Hər il mart ayından başlayaraq baliq ucuzlaşır. Qiymətlər ancaq yanvarda bahalaşır. Baliğı piştaxtada axşama qədər saxlayırıq. Çalıyırsınız ki, qalması. Ən çox sazan baliğı satılır. Dəniz baliğı bahadır, 8 manatdan başlayır".

Digər baliqçı isə bildirir ki, alıcılar hər zaman canlı baliq alır: "Gündə iki dəfə baliqların suyunu dəyişirik, alıcılar da canlı baliq alırlar. Bəzən qərribə hadisələr də qarşılaşırsınız. Baliğın təzə olmasını qulağından bilmək olur. Bir dəfə bir alıcı diri baliğın qulağına baxdı və sual verdi ki, bu təzədir? Bu cür gülməli hadisələr çox gəlib başımıza".

Adını açıqlamaq istəməyən satıcı isə təzə baliqla köhnə baliğı fərqləndirməyin yollarından danışdı: "Təzə baliğı əsa-

sən gözündən tanımaq olar. Onun gözü açıq, şəffaf, təmiz olur. Köhnə baliğın gözü içəri batır. Sazan, kefal, xanı baliğı, belamur, sudak növləri var. Akvariumda olanlar süni artırılan baliqlardır, piştaxtada olanlar əsasən dəniz, göl baliqlarıdır. Süni göldə yetişdirilən baliqların qiyməti ucuzdur, 4 manatdan

başlayır. Qiyməti qoyanda camaatı düşünürük. Baliq da ətdən ucuz olduğu üçün camaat alır. Burada təmizləyib, doğrayıb veririk alıcıya".

Müşahidə etdik ki, bazarlarda dəniz baliqları ilə də çox deyil

və bahadır. Məsələn, çoxlarının xoşlamadığı kefal ölçülərinə görə 7-8, kütüm 8-10 manata, sudak isə 11-14 manata təklif olunur.

□ Kənül İBRAHİM,
Foto Elçin Əkbərovundur
Yeni Müsavat

"Kasıb ölkə" də şagirdə qayğı və alına yazılan "2"

Samir SARI

"Latviya Avropanın ən kasıb ölkəsidir. Ancaq burada uşaqlar 18 yaşa qədər marşruta pul vermir . Dərsdə isə yemək, çay, qəhvə, süd, meyvə pulsuzdur".

Bu mesajı mənə virtual dostum yazıb. İki gün yazdığım yazıya dair dostumun söylədiyi fikirlər arasında marağıma ən çox səbəb olan məhz bu cümləydi.

İndi bilmirəm, Latviyada yaşayan oxucum ad-soyadının çəkilməsini istəyir ya, yox. Hər ehtimala qarşı mən onun soyadını məxfi saxlayır, adını çəkirəm. Adamın adı Nüsrətdir.

Əlbəttə, indi çoxunuz Avropanın ən kasıb ölkələrindən biri olan Latviyada şagirdlərdən ictimai nəqliyyatda pul alınmamasına inanmayacaqsınız. Düzü, başqası olsa mən də şübhə edərdim, amma Nüsrət belə yazandan sonra inanıram.

Əgər inanmayanlar varsa, Latviyada yaşayan dost-taniş, qohum-əqrəbalarına yazsa (zəng edə) və cavab alaraq bu acı həqiqətin meydana çıxmasına yardımçı ola bilərlər.

Düzü, bu informasiyanı alandan sonra Google-də axtarış verərək, Latviyanın "ətinin, budunun" nə olduğunu yüngülvari şəkildə araşdırmaqla oldum.

Ölkənin ÜDM-nün 50 milyard dollardan artıq olduğunu biləndə şagirdlərin evdən dərsə, dərsdən evə pulsuz daşınmasının, məktəbdə onlara müftə yemək-ichmək verilməsinin sırımını çözmək olar.

Amma yenə də mat qalmalı işdir: axı bu necə olur? Latviyalılarda bu qədər pul hardandır?

Neftləri yox, qazları yox. Yox, əslində, qazları və ördəkləri var, amma bildiyimiz kimi, hər adamın lap altmış min ördəyi, qazı da olsa, bu ölkəyə milyardlarla dollar gətirməz. Rəsmi statistikaya görə, bu "kasıb ölkə"nin gəlirlərinin 70 faizi xidmət sektorundan gəlir.

Latviyanın ən böyük üstünlüyü odur ki, qədim Avropa ölkəsidir və hazırda Avropa ailəsinin (AB-nin) üzvüdür. Almaniya, İsveç, İngiltərə və Rusiya ilə geniş ticarət əlaqələri var. Ona görə də 2 milyonluq əhalisini pis-yaxşı dolandırır.

Belə baxanda 2 milyon əhali nədir ki? Bizim 10 milyon əhalimiz var, elə 2 milyon Rusiyada, Türkiyədə, Ukraynada, orda-burda yaşayırlar.

Bəlkə də bu, hələ köhnə rəqəmlərdir, dəqiq deyil.

Hər nədirsə, ortada olan fakt odur ki, bizdə dərsə gedən uşaqlardan pul alırlar.

Bir ara almırdılar, uşaqlar da avtobuslara doluşub dərsə gedirdilər. Bezi sürücülər uşaqları pulsuz daşımaq məsələsinə dözümlü yanaşırdı, komfortsevər sənişinlər basırıqlıqdan gileylənəndə və bunu sürücüyə irad tutanda onlar deyirdilər: "Neynəyə, uşaqlar bizim gələcəyimizdir". Bəlkə də ürəkden demirdilər.

Amma sidq-ürəkden mırıldayan sürücülər də vardı. Bir də görürdün, donquldanırlar: "Bir deyil, beş deyil, bu qədər uşaq olarmı, pul verənlərə yer qalmır, müdiriyyət məndən plan tələb edir, bunlar da guya oxuyub nə olacaqlar ki..." və s.

Sonradan bu "özbaşına" son qoyuldu. İndi uşaqlar hamısı bircə-bircə öz pullarını verirlər. Latviyalılarda ki... Əgər hansı pul verməsə, avtobusun dalınca baxa-baxa qalar. Hətta adam, mərəşən, Bakubus avtobuslarının yanında gəzdirdiyi çəburuşkanı belə pulsuz mindirə bilməz.

Latviyadan yazan oxucum da elə onu deyir: "Fərqlimizə baxın". Əlbəttə, fərq böyükdür. Fərqlərdən təfərrüatlı şəkildə yazsaq, gerek yekə bir kitab bağlayacaq.

Başqa bir oxucum (o, adının çəkilməsini dəqiq istəmir) isə elə bir şey yazıb ki, bunu zamanında yazmış olsa, ölkə miqyasında qalmağa düşərdi. Heç demə, iki-üç il qabaq bir müəllimə onun oğluna iki yazıb, həm də üreyi "2"-ni jurnala yazmaqla soyumayıb, tutub uşağın alına da "2" yazıb. Uşaq təbii ki, "2" tatusunu alından pozub, amma qəlbinin qırıldığını kontuziyalı atasından gizlədə bilməyib. Veteran oxucum uşağı da götürüb məktəbə qayıdıb, müəlliməni tapıb, deyib, indi mən də sənin alına bıçaqla "2" yazacam. Hay-küy, qovğa-mərəkə... Məktəb rəhbərliyi, tanışlar, dostlar işə qarışdı, valideyni sakitləşdiriblər. Amma veteran əl çəkməyib, deyib, bütün sinif həmin fəndən imtahan ediləcəkdir. Sinifi imtahandan keçiriblər və alına "2" yazılmış uşaq bu dəfə bütün suallara əla cavab verib və "5" alıb. Məlum olub ki, müəllim uşağa qarşı qərəzli imiş.

İndi gerek, Nüsrətdən soruşum, görüm, Latviyada da dərsi bilməyən uşağın alına "2" yazmaq söhbəti varmı?

Ötən ay Xəzər dənizinin statusu barədə beş dövlət (Azərbaycan, Rusiya, İran, Qazaxıstan, Türkmənistan) arasında imzalanmış konvensiyadan sonra Xəzər dənizinin digər dövlətlərin marağı olduğu haqqında iddialar səngimək bilmir. Bu sıradan ən çox Amerikanın adı çəkilir.

Son olaraq, Xəzərdə ABŞ hərbi qüvvələrinin yerləşdirildiyi barədə sensasion xəbərlər yayılıb. Doğrudur, bu, Qazaxıstan hökuməti tərəfindən dərhal təkzib edilib. İnformasiya və kommunikasiya naziri Dauren Abayev bəyan edib ki, Qazaxıstan regionunda xarici hərbi bazaların mövcudluğuna yol verməz.

D.Abayev amerikalı hərbiçilərin regionda olması ilə bağlı yayılan xəbərləri saxta adlandıraraq. Nazir xatırladı ki, Aktau Konvensiyası Xəzər dənizində qeyri-Xəzər ölkələrinin silahlı qüvvələrinin mövcudluğunu, həmçinin onların gəmilərinin üzməsinə qadağan edir.

Qeyd edək ki, günlər öncə Rusiya XİN-in xüsusi tapşırıqlar üzrə səfiri, Xəzər statusuna dair danışıqlarda Rusiya nümayəndə heyətinə başçılıq edən İqor Bratçikov "Kommersant" a müsahibəsində bildirmişdi ki, ABŞ son ana qədər Xəzər danışıqlarına təsir etmək istəyirdi.

"Regiondankənar oyunçuların danışıqlara təsir etmək cəhdləri 20 illik danışıqların bütün gedişi üzündə müşahidə olunub, lap son məqama qədər" - diplomat qeyd etmişdi.

Xatırladaq ki, İran prezidenti Həsən Ruhani konvensiyanın imzalanmasından sonra daha konkret danışıq etmişdi. O demişdi ki, Xəzər dənizinin hüququ statusu haqqında konvensiya ABŞ və NATO-nun öz silahlı qüvvələrini regiona göndərmək üçün planlarının qarşısını alıb. Onun sözlərinə görə, ABŞ və NATO-nun əlbirliyi ondan ibarət olub ki, Xəzər dənizinin sahilinə onların əsgərləri çıxsın, burada Amerika gəmiləri, helikopterləri və hərbi bazaları olsun.

Maraqlıdır ki, Xəzərin statusuna dair Konvensiyanın imzalandığı Aktau sammitinə bir gün qalmış, yəni avqustun 11-də ABŞ Konqresinin Nümayəndələr Palatasının kəşfiyyət komitəsinin rəhbəri Devin Nunes Bakıda və Astanada səfərdə olmuşdu. Yada salmaq ki, konvensiya imzalanmış ərəfədə Qazaxıstanda ABŞ bazalarının qurulması barədə mediada iddialar yer almışdı. Bu səbəbdən Qazaxıstanın Rusiyadakı səfirliyi ölkədə ABŞ hərbi bazalarının qurulması ilə bağlı hətta təkzib mətni ilə çıxış etməli olmuşdu. Ölkənin "Tengrinews" agentliyinin yaydığı məlumatda bildirilirdi ki, Qazaxıstan və ABŞ

arasında 2010-cu ildə imzalanmış əməkdaşlıq haqqında müqaviləyə əlavə edilən dəyişikliklər bu şayiələrə əsas verib.

Onu da vurğulamaq yerinə düşər ki, ABŞ-ın 2009-2010-cu illərdə Xəzər marağının artması həqiqətən

Amerikanın Xəzərə daxil olması mümkün deyil. Çünki ortada saziş var və bu sazişin arxasında Rusiya durur. Nə Qazaxıstan, nə də Azərbaycan o gücdə deyil ki, Rusiyaya qarşı çıxsın. Eyni zamanda indiki vəziyyətdə Xəzər konvensiyası böyük ölçü

sonra Xəzərdə başqa dövlətlərin donanmalarına ehtiyac da qalmayacaq".

Beynəlxalq əlaqələr üzrə ekspert Elşən Mustafayev hesab edir ki, ABŞ və NATO-nun Xəzər hövzəsində maraqlarının olması sirr deyil: "Bu istiqamətdə iddiaların

"Xəzərin Qazaxıstan sahilində ABŞ hərbi qüvvələri" dezosu

Əhəd Məmmədli: "Amerikanın Xəzərə daxil olması mümkün deyil"
Elşən Mustafayev: "Vaşinqton bu mövzuda Kremlə üz-üzə gəlməyəcək"

Əhəd Məmmədli

Elşən Mustafayev

də özünü daha qabarıq göstərirdi. Lakin həmin dövrdə iqtidarda olan Obama və onu əvəzləyən Donald Trampın dövründə ABŞ-ın Xəzərdəki fəallığından əsər-əlamət görünmədi.

Politoloq Əhəd Məmmədli bildirdi ki, Xəzərə bağlı razılışma ABŞ-ın bu hövzəyə buraxılmaması üçün imzalanmış sənəddir: "İranın da Xəzərə bağlı geri çəkilməsi məhz ABŞ-ın qarşısının alınması ilə əlaqədar idi. Rusiya bu konvensiya ilə həm ABŞ-ın Xəzərə buraxılmamasının qarşısını aldı, həm də İranın Xəzərdəki iddialarından geri çəkilməsinə nail oldu. Ortada bir razılışma var. İndiki halda bu razılışmanı nə Qazaxıstanın, nə də Azərbaycanın pozması mümkündür. Xəzər razılışması əsasən Rusiyanın, həmçinin də Qazaxıstan və Azərbaycanın maraqlarına cavab verdi. İranı Rusiya geri çəkməyə məcbur etdi. Müqabilində isə Rusiya həm də İranı razı salmaq üçün ABŞ-ın Xəzər dənizinə çıxışının qarşısını aldı. Bu həm Rusiyanın, həm də İranın maraqlarına cavab verdi. Qazaxıstanla Azərbaycan da məcbur oldu ki, buna imza atsın. Əvvəzində İran Xəzər dənizindəki iddialarından geri çəkildi, bu da Azərbaycan və Qazaxıstanın mənafeyinə cavab verdi. Hələlik

yayılması da təsadüfi deyil. Amma bu gün mümkün görünməyən bir fikrə əhatəli münasibət də bildirmək doğru deyil. Xəzərin hüququ statusu ilə bağlı imzalanmış son konvensiyaya görə, Xəzəryanı dövlətlərdən başqa digər dövlətlərin bu hövzədə mövcudluğu yolverilməzdir. Hətta konvensiyanı imzalamış 5 dövlətdən hansısa buna razılıq versə belə onun həyata keçirilməsi mümkündür. Çünki hövzədə əsas hərbi donanmaya malik Rusiya bunun həyata keçirilməsinə imkan verməz. Hesab edirəm ki, ABŞ bu istiqamətdə hansısa fəaliyyət göstərməyəcək. Aralarında nə qədər soyuqluq və qarşıdurma olsa da, Vaşinqton bu mövzuda Kremlə üz-üzə gəlməyəcək. Çünki bu addım hələlik perspektivi görünməyən bir ideya üçün provokasiyaya getmək anlamına gəlir. Ümumiyyətlə, NATO hərbi coğrafiyasını genişləndirmək üçün son 12-15 ildə çox ehtiyatlı davranır. Saakaşvili zamanında hamı gözləyirdi ki, Gürcüstanı NATO-ya qəbul edəcəklər. Çünki rəsmi Tiflis bütün parametrləri ilə buna hazır idi. Rusiya da prosesə ciddi əngəl ola bilməyəcəkdi. Amma bu baş vermədi. Hətta sonralar İvanaşvili də Gürcüstanın belə bir istəyinin olduğunu bildirərək NATO-nun onları üzv kimi qəbul etmədiyini görə təəccübləndiyini və təəssüfləndiyini bildirmişdi. Bu o deməkdir ki, NATO və ABŞ istəsə də Cənubi Qafqazda, o cümlədən Xəzərdə mövcudluğunun olmasına hələ tələsmir. Bu gün onların gündəliyində tamam başqa istiqamət var. Yalnız bu istiqamətdəki fəaliyyətləndən və Rusiya ilə aralarında olan rəqabətdə kimin üstün olacağından asılı olaraq vəziyyət dəyişə bilər".

▣ **Cavansir ABBASLI,**
"Yeni Müsavat"

Rusiyanın il-20 radioelektron kəşfiyyat və mübarizə təyyarəsinin vurulması, 15 rus hərbiçisinin həyatını itirməsi şimal qonşumuzun İsrailə gərginliyini pik həddə çatdırıb. Hər keçən gün tərəflər arasındakı qarşıdurma artmaqdadır. İsrail tərəfi baş verənlərə görə rəsmi Dəməşqi, İrani və Hizbullahı günahkar bilib. İsrail həmçinin insidentin araşdırılması üçün Rusiyaya bütün vacib informasiyalı təqdim etməyə hazır olduğunu bəyan edib.

Ekspertlər bu gərginliyin yeni Qərb-Rusiya qarşıdurmasına səbəb olacağını düşünür. Eyni zamanda bu qarşıdurmanın Azərbaycana ziyan vura biləcəyi də vurğulanır. Belə ki, rəsmi Bakının həm Rusiya, həm də İsrailə dövlətlərarası yaxın əlaqələri mövcuddur. Belə olan şəraitdə Azərbaycanın bu gərginlikdə hansı istiqamətdə dayanacağı suallar doğurur.

Sabiq dövlət müşaviri, politoloq Qabil Hüseynli bildirdi ki, bu təyyarə olayı hələ ciddi surətdə araşdırılmayıb: "Buraya Beynəlxalq Aviasiya Xidmətinin ekspertləri gəlməli, yaxud da Rusiya müstəqil şəkildə bunu öz tərəfindən araşdırmalıdır. Eyni zamanda təyyarənin "qara qutu" deyilən hissəsi tapılmalı, pilotların son danışıqları üzə çıxarılmalıdır. Rusiya belə bir versiya irəli sürür ki, guya təyyarənin vurulmasında təqsirkar İsraildir. Düzdür, təyyarənin Suriya hava hücumundan müdafiə sistemləri vasitəsilə vurulması haqqında faktlar təsdiqlənir. Amma Rusiya iddia edir ki, guya Suriya hava hücumundan müdafiə sistemini çəkdirdən, təyyarəyə atəş açılmasına sə-

Rusiya və İsrail arasında təyyarə olayı - Azərbaycan nə edə bilər?

Qabil Hüseynli: "Azərbaycan üçün narahatlıq yaranacağına səbəb görmürəm"

rait yaranan İsrail qırıqları olub. Amma bunlar quru sözlərdir. İsrail isə iddia edir ki, onun təyyarələri Suriya ərazisinə daxil olmayıb, Aralıq dənizi üzərində uçmuş. Doğrudur, onların məqsədi İrana xidmət edən Hizbullah təşkilatının hərbi bazalarına atəş açmaq idi. Amma bu hadisədən sonra onlar bundan vaz keçdilər. İsrail baş vermiş hadisə ilə bağlı üzərinə hər hansı bir məsuliyyəti götürmək istəmir. Rusiyanın israrla təyyarənin vur-

ulmasına İsrail tərəfin səbəb olduğunu deməsi elmi və texniki cəhətdən əsaslandırılmış fikirlər deyil. İstənilən dövlət rəqabətdə olduğu ölkə ilə mübarizə apararkən beynəlxalq hüquq normalarına uyğun olan vasitələrdən istifadə edə bilər. İsrail də deyir ki, təyyarələrini Suriya ərazisinə daxil olmayıb. Vurulan rus təyyarəsinin içərisində olanların hamısı yüksək ixtisaslı kəşfiyyatçılar olub. Onlar həm Aralıq dənizi boyu, həm İsrail əraziləri, həm

də Suriya, hətta ola bilsin ki, Türkiyə ərazilərinə qədər uzaq gedən kəşfiyyat xarakterli uçuşlar həyata keçirmişlər. Bu məsələ ətrafında görüldüyündən də çox ciddi şəkildə qarşıdurma yaranıb. Putin deyil ki, təyyarəmizi vuran İsrail deyil. O, bununla ortami müəyyən qədər yumşaltmağa çalışdı. Amma sonradan Müdafiə Nazirliyinin sözcüsü bildirdi ki, təyyarənin vurulmasında əsas günahkar İsrail təyyarələridir. Bu da çox ciddi arqumentlərə söykənməyən fikirlərdir. Çünki İsrail təyyarələrinin belə yarılmaları varsa, o zaman onlar daha tez-tez Suriya hava hücumundan müdafiə sistemini yarırlar və onları da təkə Rusiyanın deyil, Türkiyə və digər dövlətlərin təyyarələrini vurmağa təhrik edərlər. Məsələ kifayət qədər mürəkkəbdir. Bunun araşdırılması üçün vaxt lazımdır. Həqiqəti ortaya çıxarmaq üçün kifayət qədər zamana ehtiyac var. Rusiyanın təhdid dili ilə danışıması və biz tezliklə görə-cəyik ki, bu hadisəyə necə cavab verilir kimi fikirlərin səslənməsi onu göstərir ki, Rusiya bu

bölgədə cəza xarakterli yeni bir plan işləyib hazırlamaq niyyətindədir. Bu plan da bölgədə sülh və əmin-amanlığı, həmçinin də Putinlə Ərdoğanın Soçidə əldə etdiyi razılaşmanı ciddi təhdid altına ala, Rusiya ilə qarşıdurmanı yenidən gərginləşdirə bilər. Nəticədə bölgə bütövlükdə yenidən alovlanmağa bilər. Hər şey Rusiyanın təminatlı və hadisələrə obyektiv yanaşmasından asılı olacaq. Kreml əgər bu məsələlərə subyektiv yanaşsın ortami qızıdırmaq xətti seçərsə, zənimcə, proseslərə Amerika da, NATO da daxil ola bilər. İsrail isə bununla bağlı ciddi tədbirlər görməyə məcbur qalar. Hələ ki tərəflər bir-birinə qorxu gəlməklə güzəştlər qazanmaq niyyətindədirlər. Hər hansı bir cəza tədbiri işə salınsa, bu, ortami daha da gərginləşdirəcək və əsl günahkarları tapmağı çətinləşdirəcək. Suriya təyyarəni vurduğunu etiraf etməsə də, İsrailin burada təhrikçi olduğunu öne çəkmək kifayət qədər mübahisəlidir. Proseslərin sonucunu Ərdoğanla Putin arasında əldə olunan razılaşmanın pozulması ilə nəticələ-

nə bilər. Bəzi ekspertlər hesab edirlər ki, bu təyyarənin vurulması Putin-Ərdoğan razılaşmasına kölgə salmaq və həmin razılaşmanı pozmaq məqsədi güdür. Amerika və Avropa mətbuatı bu məsələdə İsrailin təhrikçi mövqeyini daha çox qabardır. Qeyd edirlər ki, İrana xidmət edən Hizbullah təşkilatının Bəşər Əsəd rejimi üzərində ciddi qəyyumluğu var idi. Bu baxımdan bu məsələdə İsrailin barmağının olması istisna edilmir".

Politoloq Azərbaycanın bu gərginlikdə zərər görməyəcəyini düşünür: "Bu məsələdən Azərbaycan üçün narahatlıq yaranacağına səbəb görmürəm. Düzdür, Rusiya və İsrailə çox yaxın münasibətlərimiz var. Ölkəmiz bölgədən çox uzaqdır. Azərbaycan bu məsələdə obyektiv araşdırmanın aparılması üçün tərəfdarı kimi çıxış edəcək. Eyni zamanda bölgədə sülh və əmin-amanlığın yaradılmasına cəhd göstərəcək. Bu səbəbdən baş verə biləcək hadisələrin Azərbaycana zərər vura biləcəyi qənaətimdə deyiləm".

□ **Cavansir ABBASLI,**
"Yeni Müsavat"

Moskvada tutulan Fəxrəddin Abbaszadə haqda yeni məlumatlar

Separatçının Bakıya gətirilməsi üçün hüquqi prosedurlar davam etdirilir

Azərbaycana qarşı separatçılıq edən və sentyabrın 6-da Rusiya polisi tərəfindən saxlanılan "Tolişi Sədo" qəzetinin keçmiş baş redaktoru Fəxrəddin Abbaszadənin Azərbaycana ekstradisiyasının yaxın vaxtlarda reallaşacağı gözlənilir. Bu barədə "Yeni Müsavat"ın əldə etdiyi məlumatda deyilir ki, Azərbaycan Respublikası Prokurorluğu ilə Rusiya hüquq-mühafizə orqanları arasında bu işin mümkün qədər tez həyata keçirilməsi müvafiq işlər həyata keçirilir.

Bu arada F.Abbaszadənin dostu, Beynəlxalq Talış Mədəniyyətinin Dirçəlişi Fondunun sədri Kahin Əbilov "Sputnik Azərbaycan"a onun necə saxlanıldığı barədə açıqlamalar verib.

K.Əbilov deyib ki, poçt vasitəsilə bildiriş alan F.Abbaszadəni polise çağırblar və ona xəbər veriblər ki, Azərbaycanın sorğusu əsasında izahat yazmalıdır. F.Abbaszadə təyin olduğu vaxtda Rusiya Daxili İşlər Nazirliyinin müvafiq şöbəsinə gəlib və hesab edib ki, onun həbsi üçün yetərincə səbəb yoxdur. Lakin gələn kimi onu saxlayıblar: "Onun üçün həbs əsl şok olub. Əvvəlcə bizə dedilər ki, məhkəmə bir həftədən sonra olacaq. Sonra məlum oldu ki, iclas növbəti günə təyin edilib. Məhkəmə Fəxrəddini Azərbaycanın sorğusunu təmin etmək məqsədilə həbs edib. Bu qərar bizim

hamımız üçün gözlənilməz oldu. Məhkəmənin qərarı Abbaszadənin Azərbaycan vətəndaşı olması ilə əlaqədardır".

K.Əbilovun sözlərinə görə, hazırda Abbaszadə Moskva ətrafındakı Kolomna şəhərində yerləşən istintaq təcrüdəxanasındadır: "Onun Azərbaycana ekstradisiya məsələsi həll olunur. Abbaszadə artıq öz vəkili ilə görüşüb. Onun saxlanma şəraiti normaldır".

K.Əbilov onu da deyib ki, F.Abbaszadə Avropa ölkələrindən birindən siyasi sığınacaq da ala bilərdi. Lakin o, 10 ildən artıqdır yaşadığı Rusiyada qalmaq qərarına gəlib: "Abbaszadə 2015-ci ildən bu yana heç vaxt Rusiyanın sərhədlərini tərk etməyib. Çünki onun Azərbaycan pasportunun etibarlılığı müddəti başa çatıb. Xaricə çıxmaq üçün onun

başqa sənədi yoxdur. Onun 2019-cu ilin sonuna qədər Rusiyada yaşamaq hüququ var". "Sputnik Azərbaycan"ın xəbərində deyilir ki, məhkəmə iclasında Abbaszadənin vəkili deyib ki, onun müvəkkili 2017-ci ilin sonlarında Azərbaycan vətəndaşlığından çıxmaq üçün ərizə yazıb və onu poçt vasitəsilə Azərbaycana yollayıb. Vəkilin sözlərinə görə, Rusiya qanunvericiliyinə

əsasən, bunu təsdiq etmək üçün başqa dəlilə ehtiyac yoxdur. Poçt göndərişinin notarial qaydada təsdiqlənmiş surəti kifayətdir ki, Abbaszadənin vətəndaşlıqdan çıxmaq üçün müraciət etdiyi sübuta yetirilsin. Lakin Azərbaycan qanunvericiliyinə əsasən mütəəz zənin ölkə prezidenti tərəfindən imzalanmasını gözləmək lazımdır.

Xatırladaq ki, Azərbayca-

na qarşı radikal çıxışlar edən separatçı Fəxrəddin Abbaszadə sentyabrın 6-da Moskva vilayətinin Lüberets rayonunda həbs olunub. Rusiya KİV-i yazmışdı ki, o, Azərbaycan hüquq-mühafizə orqanlarının rəsmi sorğusu əsasında federal axtarışa verilib və bunun əsasında saxlanılıb. Sentyabrın 7-də isə Moskva vilayəti Lüberets rayon məhkəməsinin hakimi İ.Juravlevin hökmü ilə Azərbaycana ekstradisiya olunması üçün 1 aylıq müddətə barəsində həbs-qətimkan tədbiri seçilib.

Fəxrəddin Abbaszadə Ələkrəm Hümətov tərəfindən 1993-cü ildə yaradılmış qonarda "Talış-Muğan Respublikası Milli Məclisinin sədri" təyin olunmuşdu. Ölkə ərazisinin bölünməsinə yönəlmiş separatçı fəaliyyətinin qarşısı alındıqdan sonra qaçıb Rusiyaya sığınan Abbaszadə uzun müddətdir xaricdən Azərbaycan dövlətçiliyi əleyhinə mütəmadi təxribat xarakterli kəskin çıxışlar edirdi. O, ermənilərə məxsus KİV-də də Azərbaycana qarşı separatçı çıxışlar edib. F.Abbaszadə-

nin Ermənistan xüsusi xidmət orqanları ilə sıx əlaqədə olduğu güman edilir.

Dəfələrlə İrəvanda separatçı tədbirlərə qatılan F.Abbaszadə Azərbaycanı, hakimiyyəti, müxalifəti, siyasi partiyaları, medianı ən müxtəlif "cinayətlər, repressiyalar, təqib"lərdə suçlayıb.

Fəxrəddin Abbaszadənin beynəlxalq axtarışa verilməsi təşəbbüsü ilə Azərbaycanın Baş Prokurorluğu çıxış edib. 12 iyul 2018-ci ildə talış separatçılarının lideri haqqında cinayət işi açılıb. O, AR Cinayət Məcəlləsinin 281.2-ci (Dövlət əleyhinə yönələn açıq çağırışlar, hakimiyyətin zorla ələ keçirilməsinə, zorla saxlanılmasına və ya Azərbaycan Respublikasının konstitusiyası quruluşunun zorla dəyişdirilməsinə və ya ərazi bütövlüyünün parçalanmasına yönələn açıq çağırışlar etmə, habelə bu cür məzmunlu materialları yayma) və 283.1-ci (Milli, irqi, sosial və ya dini nifrət və düşmənçiliyin salınmasına, milli ləyaqətin alçaldılmasına, milli ləyaqətinin edilməsinə yönələn mütəmadi təxribat xarakterli kəskin çıxışlar edirdi. O, ermənilərə məxsus KİV-də də Azərbaycana qarşı separatçı çıxışlar edib. F.Abbaszadə-

□ **Etibar SEYİDAĞA,**
"Yeni Müsavat"

Çolperealizm

Zamin Hacı
zaminhaci@gmail.com

"Uyma, ey dil, xələdə yoxdur sədaqət, rəngdir. Məscidü meyxanə rəng, eyşü-ibadət rəngdir. Mey riyə, məşuəğə gəşş, hüsnü vəcəhət rəngdir. Rəngdir hər dürlü matəm, hər məsərrət rəngdir. Anla, ey əbnayi-xilqət, cümlə xilqət rəngdir"

(Səməd Mənsur)

Paytaxt ətrafında çoxlu sexlər aşkar ediblər, burada broyler toyuğunu sarı rəngdə boyayıb "kənd toyuğu" adıyla uca millətimize, sevgili xalqımıza sırıyılmışlar. Bu rəsm dərnəklərinin ifşa edilməsi əməliyyatına yeni yaradılmış Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin agentləri səbəb olmuşlar. Təsəvvür elə, rəngli toyuqlar satılan dükənlərdə pusqu qurublar, dükən satılmayan malı geri qayıtaranda maşını izləyiblər, sexləri tapıblar. Gör nə bekar adamlarlar...

Mən bildirdim bu millət üçün qarın incəsənətdən, mədə mədəniyyətdən üstün olacaqdır. İmkan vermirlər camaatın uşağı toyuq boyamaqla dünya rəssamlıq sənətində yeni cərəyan yaratsın. Halbuki, biz buna rəssamlıqda avanqard toyuqum, cücəsürrealizm, nə bilim, konstruktiv absurt (absurd və yumurta sözlərinin birliliyindən) qolu adı verib milyon dollarla əsərlər satırdıq. Vallah. Camaat var kətana qara kvadrat çəkib milyonçu olur. Eləsi var unitazi bəzəyib əsər kimi muzeyə qoyur. Bizimki toyuqla sənət aləminə çıxanda nə olası idi ki? Paxıllıq qoysa... Bizdə həmişə belə olubdur, qabağa gedənin, istedadı olanın quyusunu qazmışıq. Məncə dövlət də biganə qalması, artıq o toyuq rəssamlarına ziyə çixsın.

Biz əslində belə sənətkarlarımızdan qabaqlar çox görmüşük. Məsələn üçün, bəziləri broyler toyuğunun yumurtasını yüngülvari palçıqlayıb "kənd toyuğu yumurtası" adıyla satırlar. Guya kənd toyuğu yumurtlayanda yumurta harasa torpağa düşür, bulaşır. Halbuki, bunların xəbəri yoxdur, regionların inkişafı programımızdan sonra hazırda kəndlər hamısı mermər döşəniklidir.

Yaxud Azərbaycanın şərqindən qərbinə, şimalından cənubuna istənilən dükana gir, orada mütləq "İvanovka xaməsi" adlı bir zad rastına çıxacaqdır. Sanki İvanovka adlı o kənd hardasa Belarus boyda bir yerdir. Bunun xaməsi nə qədər olar, qardaş... Adamı bu xamayla nə qədər xamlayalar? (şarılyım tutub).

Dövlətin tədbir görməsindən dem vurdu, indi düşünürəm bəlkə mən düz eləmirəm, sənə bu qədər bağlanıram... (Vergüldən bəri ayrı yazıdan idi, mümkünə oxumayın) Söhbət ondadır ki, bizdə bu cür rəssamlıq fəaliyyəti ilə dövlət özü də aktiv məşğuldur. Baxırsan qıraqdən şəhərə, sanki Praqadır, Vyana, Dresden. Ancaq içinə girirsən, görürsən elə həmin P..ludərə küçəsidir ki, durubdur. Məsələn üçün, çox adam bilmir, paytaxtımızda qoyulan yeni qəzet köşklərinin tam bənzəri Parisdə var. Yəni, Hacıbala müəllim vaxtılıq bunları Parisdən götürübdür. Nə olar, yaxşı əməldir. Ona qalsın Səttar Bəhlulzadəni də hardasa impressionist saya bilərik. 19-cu əsrdə Fransada yaranan sənət cərəyanını 20-ci əsrdə Bakının Əmircan kəndində uğurla davam etdirmişdir. Biz Bəhlulzadənin Klod Monedən, Ogüst Renuardan, Alfred Sisleydən, canım sənə desin, Kamil Pisarrodan təsirləndiyini iddia etmərik ki? Ancaq Bakı ŞİH Paris qəzet köşklərinin xarici görkəmini kopyalasa da, həmin köşklərin içini, o cümlədən, Fransa azad söz məktəbini təkrarlaya bilməzdi. O səbəbdən, axırda həmin pressa köşkləri peçenyə və siqaret satan dükənlərə çevrildi. Bəzilərinə hətta İvanovka qatığı və sairə də satılır.

Hər halda, sənət yaxşı işdir, qol-qanad vermək lazımdır. Yoxsa adamın rəssamlıq istedadını "beşikdə boğarsan" (keçmiş ədliyyə nazirimiz Südəbə xanım demişkən), o da gedər pis xeyallərə düşər, ikinci dünya savaşını qayırar. Bizdə bir polis polkovniki var idi, Hacı Məmmədov. Rəhmətlik dadaizm üslubunda rəsmlər çəkirdi. Ancaq Rəssamlar İttifaqı onun sərgilərini təşkil etmək, əsərlərini məktəblərdə asmaq yerinə görməzliyə vurmuşdu, Hacı müəllim də gedib adam oğurlayırdı, qulaq kəsirdi. Sözləşib, bizdə bir-birini bıçaqlamaq ən dəbdə olan cinayət üsullarındandır. Bu təkə türk soyumuzdan, xəncər-bıçağa tarixi bağlılıqdan irəli gəlir. Sənət məsələsidir. Yada salın, ünlü rəssam Van Qoq qulağını bıçaqla kəsməmişdimi? İndi mən şübhə etmirəm ki, toyda-mağarda, kafedə-tində bir-birini yortan qaçaqların canında gizli rəssamlıq istedadı yatır. Ver bunlara fırçanı, qoy şəkil çəksinlər.

İndi söz əlaqədar təşkilatlarıdır.

P.S. Epiqrafdakı "gəşş" sözü "fitnə ilə, xəyanətlə aləmi qarışdırın, malı mala qatan" deməkdir. Eynilə toyuğu rəngləmək kimi. Qalan sözlərin mənasını zənn edirəm bilirsiniz. Bilməsəniz də özünüzü elə aparın guya bilirsiniz. Mən elə edirəm.

Ermənistanda 8 may kütlə inqilabı dalğasında hakimiyyətə gələn yeni qüvvələrin xarici siyasət oriyentasiyası ilə bağlı mövqeyi qeyri-müəyyən olaraq qalır. "Qərbin adamı" hesab olunan baş nazir Nikol Paşinyan öz komandasını bütünlüklə Rusiyaya rəğbəti olmayan şəxslərdən qursa da, 4 aydır Ermənistanı ABŞ və Avropanın istəyinə uyğun olaraq, Kremlin təsir arealından zərrəcə uzaqlaşdırma bilməyib.

Əksinə, prezident Vladimir Putinlə hər iki görüşdə Nikol Paşinyan Moskvaya ard-arda sədaqət andları içib, işğalçı ölkənin Avrasiya İqtisadi Birliyi və Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatı (KTMT) adlı Rusiya hərbi blokunda qalacağını bəyan edib. Eyni zamanda daxildə köklü siyasi-demokratik və iqtisadi islahatlarla bağlı ciddi irəliləyiş baş verməyib. Yalnız korrupsiya ilə mübarizə sahəsində müəyyən uğurlar əldə olub.

Belə zəif "nəticə" isə Qərbdə Paşinyanın qərpbə-rəst xarici siyasət kursuna ciddi şübhələr yaradıb. Nəticə etibarilə yeni erməni hökumətinə Qərbin böyük maliyyə dəstəyi hələ də verilməyib. Hərçənd belə görünür ki, Qərb, ABŞ Paşinyan hökumətindən əlini də tam üzməyib. Hər necə olmasa, söhbət Rusiyanın ən güclü hərbi-siyasi dayağının olduğu Ermənistandan və onun uğrunda geosiyasi rəqabətdən, Rusiyanı regiondan sıxışdırıb çıxarmaqdan gedir.

Maraqlıdır ki, bu arada ABŞ-ın Ermənistandakı səfirliyi Ermənistanın hüquq-mühafizə orqanlarının diqqətində olan şəxslər üçün ölkəyə giriş vizalarını ləğv edib. "Yeni Müsavat"ın məlumatına görə, bu barədə "Joxovurd" qəzeti yazıb. Nəşrin bildirdiyinə görə, söhbət xüsusən də 10 nümayişçinin qətlə yetirildiyi 2008-ci ilin 1 mart hadisələri ilə bağlı aparılan cinayət işi və korrupsiya faktlarının araşdırılmasından gedir.

1 mart işində isə bilavasitə Rusiyaya bağlı erməni siyasətlərinin və generalların adları keçir - bunlar sabiq prezident, az öncə dostu Putindən ad günü təbriki alan Robert Köçeryan, "Rus NATO-su" kimi tanınan KTMT-nin baş katibi, general Yuri Xaçaturov, eks-prezident Serj Sərkisyan, o vaxtkı müdafiə naziri, axtarışa verilmiş Mikayel Arutyunyan və başqalarıdır.

Ayrı sözlə, Putinin müdafiəsinə qalxdığı adamların Pa-

ABŞ Paşinyana "xilas kəməri" atır - Ermənistan

uğrunda rəqabət qızıdır

Siyasi opponentlərin Amerikaya yolu bağlanır: ABŞ-ın İrevandakı səfirliyi keçmiş rejimin cinayətlərdə suçlanan ünlü şəxslərinin ölkəyə giriş vizalarını ləğv edib - onların arasında Putinin dostu da var; erməni baş nazirin Tramp ilə görüşü isə hələ də sual altındadır...

şinyan iqtidarı tərəfindən daha uğurlu təqibi üçün ABŞ faktiki surətdə indiki erməni hökumətinə yardım edir. Bunun erməni xalqına vəd etdiyi köklü islahatların ləngiməsi üzündən ictimai reytingi yavaş-yavaş enən qərbyönlü Paşinyan üçün Amerikanın "xilas kəməri" də adlandırmaq olar.

Əlavə edək ki, bir sıra şəxslərin giriş vizalarının ləğvi ilə bağlı "Joxovurd" ABŞ-ın İrevandakı səfirliyinə müraciət edərək, onların siyahısını xahiş edib. Səfirlikdən informasiyanı təkbiz etməyiblər. Lakin siyahını da verməkdən imtina ediblər. **"ABŞ qanunvericiliyinə görə, viza işləri konfidensial xarakter daşıyır, o səbəbdən biz ayrı-ayrı işlərlə bağlı şərhlər vermə bilmərik"**, - deyərək qəzetə diplomatik nümayəndəlikdən bildirilib.

"Yeni Müsavat" xatırladı ki, Ermənistandakı "məxməri inqilab"dan sonra bir sıra keçmiş məmurlar, o sırada sabiq

rəhbərliyə yaxın şəxslər və kriminal elementlər nəinki Ermənistanda, xaricdə də ciddi problemlərlə üzləşiblər. Ancaq hüquq-mühafizə orqanları inqilabdan sonra onlarla məşğul olmağa başlayanda, onların bir çoxu Ermənistanı tərk etməyə çalışıb. Əksəriyyət isə ABŞ-da özünə etibarlı sığınacaq ala bilib.

Onu da xatırladaq ki, 3 min əməkdaş və böyük əraziyə malik, məxməri inqilabda əsas rol oynamış İrevandakı ABŞ səfirliyi regionda ən böyük diplomatik nümayəndəlik sayılır. Bundan əlavə, işğalçı ölkədə Amerikaya, Qərbe bağlı çoxsaylı QHT-lər, media fəaliyyət göstərir.

Erməni nəşrinin məlumatı Rusiya prezidenti Vladimir Putinin Ermənistana səfər edəcəyi və orada Robert Köçeryan və Serj Sərkisyanla da görüşəcəyi barədə xəbərlər fonunda xüsusi diqqət çəkir. Yeri gəlmişkən, Rusiya liderinin Ermənistana qarşdakı səfəri zamanı Moskva-İrevan

münasibətlərinin perspektivinə xeyli dərəcədə aydınlıq gələcəyi gözlənilir...

Belə qənaət hasil olur ki, Rusiya və ABŞ arasında işğalçı ölkə uğrunda rəqabət daha sərt fazaya daxil olub. Gələn həftə isə Nikol Paşinyan BMT Baş Məclisinin 73-cü sessiyasında iştirak etmək üçün ABŞ-a yola düşəcək. Səfər çərçivəsində o, Ağ Ev başçısı Donald Tramp ilə görüşə cəhd edə nail olmağa çalışacaq.

Lakin erməni qaynaqlarının yazdığına görə, Amerikadakı nüfuzlu erməni lobbisi belə bir görüşün baş tutmasına hələ ki Ağ Evdən zəmanət ala bilməyib. Bu da rəsmi Vaşinqtonun Paşinyan hökumətinin siyasi islahatlarla bağlı vədləri sarıdan narazı olması anlamına gəlir.

Bəs Paşinyan islahatları sürətləndirə biləcəkmi? Sualın cavabını yəqin ki, Putinin İrevan səfərindən sonra biləcəyik.

□ "Yeni Müsavat"ın analitik xidməti

Bu gün Azərbaycanda üç neft-qaz: Azəri, Çıraq, Günəşli yataqlarının işlənməsinə dair "Əsrin müqaviləsi"nin imzalanmasının 24-cü ildönümüdür. 20 sentyabr 1994-cü ildə o zamankı prezident Heydər Əliyevin rəhbərliyi altında Azərbaycan və 12 xarici neft şirkətindən ibarət konsorsium arasında "Əsrin müqaviləsi" imzalanıb. Bütün dünyanın diqqət mərkəzində olan bu hadisə ümummilli lider Heydər Əliyevin hakimiyyətə qayıtmasından 1 il sonra baş verdi.

Müqavilədə Amoco, Unocal, Pennzoil, Exxon, McDermott, Britaniyadan British Petroleum və Ramco, Norveçdən Statoil, Rusiyadan LUKoil, Türkiyədən TPAO, Delta Oil Səudiyyə Ərəbistanından, Yaponiyadan Itochu şirkətləri iştirak edirdi. Azərbaycanı isə Dövlət Neft Şirkəti (SOCAR) təmsil edirdi.

"Əsrin müqaviləsi" imzalandıqdan sonra onun iştirakçıları iş strukturları yaratdılar-İdarə Komitəsi, Azərbaycan Beynəlxalq Əməliyyat Şirkəti (AMOK) və Konsultasiya Şurası.

"Əsrin müqaviləsi" ölkəmizin həyatında yeni bir dövrün başlanğıcı kimi, Azərbaycanın XXI əsrə siyasi və iqtisadi atılışı oldu.

Bu müqavilə imzalanan gündən ölkəmizdə müasir neft-qaz və nəqliyyat layihələri realizə edilməyə başlandı ki, həmin layihələr Azərbaycanın enerji təhlükəsizliyini və iqtisadi sabitliyini təmin edir.

Təbii ki, 20 sentyabr 1994-cü ildə imzalanmış "Əsrin müqaviləsi"ni təhlil edəndə, onun əhəmiyyətini analiz edəndə ilk növbədə tarixi baxımdan bu məsələyə yanaşmalıyıq və Azərbaycanın o vaxtlar hansı vəziyyətdə olduğunu xatırlamalıyıq. Azərbaycanın müstəqilliyinin elan olunduğu ilk illərdə ölkədə qeyri-sabitlik, Qarabağda isə qanlı müharibə gedirdi, yeni müstəqillik əldə etmiş və müharibə apararıq ölkənin iqtisadiyyatı ağır durumdaydı. Neft müqaviləsi üçün 1993-cü ildən başlayan danışıqların uğurla yekunlaşmaması üçün bir sıra xarici ölkələr Azərbaycana təzyiqlər edirdi.

1993-cü ilin iyununda Heydər Əliyevin siyasi hakimiyyətə qayıdışından sonra "Əsrin müqaviləsi"nin imzalanması istiqamətində ciddi fəaliyyət başlandı. Bakıya nə qədər təzyiqlər edilsə də Heydər Əliyevin başladığı danışıqlar uğurla yekunlaşdı və müqavilə imzalandı. 1994-cü ilin dekabr ayında isə müqavilə Milli Məclis tərəfindən ratifikasiya olundu.

Deputat Fəzail Ağamalı "Yeni Müsavat" a şərhində bildirdi ki, "Əsrin müqaviləsi"nin bağlanması Heydər Əliyevin adı ilə bağlıdır və dövlətimizin uğurlarında məhz bu müqavilənin böyük rolu var: "Həmin dövrdə Azərbaycan çox ağır situasiyadaydı. Azərbaycan hələ sosial, iqtisadi böhranın içərisindən çıxmamışdı. Belə bir çətin durumda ulu öndərimiz ölkədə gedən prosesləri yüksək peşəkarlıqla tənzimləyərək əsas diqqətini məhz "Əsrin müqaviləsi"ne yönəltdi və qısa zaman kəsiyində misilsiz nailiyyətə imza atdı. Onu da etiraf etmək lazımdır ki, müqavilənin imzalanmasında işçi qrupunun üzvü kimi indiki ölkə prezidenti İlham Əliyevin də çox böyük zəhmətləri var idi. O zaman işçi qrupunda

Azərbaycanın taleyini dəyişən kontrakt

"Əsrin müqaviləsi"nin imzalanmasından 24 il keçdi

xarici şirkətlərlə, ayrı-ayrı dövlətlərin rəsmiləri ilə danışıqları məhz İlham Əliyevin rəhbərlik etdiyi xüsusi qrup həyata keçirirdi.

Ətrafımızda olan bir sıra böyük dövlətlər bu müqavilənin imzalanmasına mane olmağa çalışırdı. Buna baxmayaraq, Azərbaycan dünyanın aparıcı neft şirkətlərinin diqqətini özünə yönəldə və bütün maneələri uğurla keçə bildi. "Əsrin müqaviləsi" çox böyük tarixi müqavilədir.

Əsrin müqaviləsinin imzalanması Azərbaycanda yeni neft strategiyasının başlanması demək idi. Bizim neft siyasətimiz Azərbaycanın enerji təhlükəsizliyini təmin etdi, onu dünya ictimaiyyətinə etibarlı ölkə və partnyor kimi təqdim etdi. Eyni zamanda bu gün bizim ölkə və imkanlarımız sözün geniş mənasında neft-qaz sahəsində qitənin enerji təhlükəsizliyi üçün əvəzedilməz funksiyaları yerinə yetirir".

Deputatın sözlərinə görə, "Əsrin müqaviləsi"nin imzalanması Azərbaycanın dirçəlişinə, iqtisadi inkişafına böyük yol açdı: "Xarici şirkətlərlə neft müqaviləsinin imzalanmasının həm neft sənayesinə, həm də qeyri-neft sənayesinə böyük təsiri oldu. Ümumilikdə, neft sənayesində həm neft hasilatı üzrə inkişaf getdi, həm neft emalı və s. istiqamətlərdə irəliləyiş oldu. Əsas məqsədlərdən biri də neft sənayesində yeni texnologiyaların tətbiq edilməsi idi. Bu baxımdan da

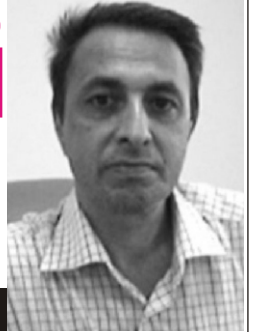
"Əsrin müqaviləsi" böyük əhəmiyyət kəsb edir. Bilirsiniz ki, o zaman texnologiyalara köhnə idi və güclü elmi kadr potensialımız olsa da, texnologiya və sərmayə baxımından bu işləri təkbaşına görməyə hazır deyildik. Çünki bütün bunlara

yeri formalaşdı. Neft strategiyası Azərbaycanın müstəqilliyinin çox ciddi qarantı kimi də öz missiyasını yerinə yetirdi və bu gün də yerinə yetirməkdədir: "Azərbaycan demək olar ki, yenidən quruldu və Cənubi Qafqazın ən inkişaf etmiş

Kreml nöqərlərini

unutmur...

Hüseynbala SƏLİMOV

V.Putinin Bakıya və İrəvana səfərinin tarixi hələ dəqiq bilinməsə də duyulanı budur ki, nəinki dövlət rəsmiləri, hətta siyasi təhlilçilər səfərə ciddi hazırlaşır, çünki hazırda "müharibə repetisiyası" ilə məşğul olan tərəflərin gələcək planları bu səfərdən çox asılı olacaq.

Səfərin xüsusilə Ermənistanla bağlı "əlamətdar" olacağı düşünülür, ona görə ki, Kreml N.Paşinyanı Moskvaya çağıraraq sorğu-sual etməyi və yaxud da prosesləri səbrlə izləməyi artıq kafi saymır, özü də prosesə çox aktiv qoşulmağı düşünür. Artıq indidən deyilir ki, Rusiya prezidenti İrəvanda eks-prezidentlər R.Koçaryan və S.Sarkisyanla da görüşməyi planlaşdırır - bu isə keçmiş nöqərlərə nəzakət və diqqətdən daha çox o deməkdir ki, Moskva onları hələ siyasi baxımdan tam dəfn etməyibdi, istənilən vaxt bu adamların "köməy"inə müraciət edə bilər.

Etiraf etmək lazımdır ki, vəziyyət Kreml üçün heç də asan durumda deyil. Hətta düşünürük ki, Bakı və İrəvan elə bu günlərdə "müharibə repetisiyası"ndan əsl müharibəyə keçmək qərarı versə, Moskva çox çətin bir vəziyyətdə qalar, ona görə ki, Bakı - Moskva vektoru üzrə aydınlıq daha çoxdur, nəinki Bakı - İrəvan, halbuki bu vaxta qədər tam tərsinə olubdur - KTMT-nin və AİB - in üzvü olan Ermənistan Rusiyanın yaxın müttəfiqi, hətta hərbi müttəfiqi sayılıb, Azərbaycan isə strateji tərəfdaş statusu ilə kifayətlənməli olubdur.

Amma Paşinyan hakimiyyətə gələndən sonra "kartları qarışdırdı": indi elə bir vəziyyət yaranıb ki, "Kim kimdir?" sualına cavab vermək müşkül bir məsələ olub. Ona görə də Kremldə çox götür-qoy etdilər və axırda da bir rusiyalı politoloqun dediyi kimi, belə bir qərara gəldilər ki, Paşinyan bizim adam olmasa da, Ermənistan bizimdir, ona görə də fəallaşmaq və hərəkətə keçmək lazımdır.

İndi budur, deyəsən, hərəkətə keçmək qərarına gəliblər. Artıq N.Paşinyan da yavaş-yavaş anlayır ki, beynəlxalq tədbirlərdə onunla-bununla şəkil çəkdirmək hələ heç nə demək deyil və o, faktiki olaraq Kremlə və Qarabağ siyasi klani ilə tam təkbətəkdir, ona görə də məlum deyil ki, ona əsl, legitim baş nazir olmaq ümumiyyətlə müyassər olacaq, ya olmayacaq? Paşinyanın küçə və meydanlardan başqa heç nəyi yoxdur, amma küçələr və meydanlar həmişə dolu olmur, üstəlik Kreml onları boşaltmağın bəlkə də yüz yolunu bilir.

O səbəbdən də artıq İrəvanın geri çəkilməsi haqqında xəbərlər dolaşır: məsələn, deyirlər ki, Ermənistan NATO-nun növbəti təlimlərində iştirak etməkdən imtina edib, həm də Paşinyan ABŞ-in bu ölkədə quraşdırdığı bioloji laboratoriyanın da qapılarını rüslara açmalı olub və bunu eşidən D.Tramp da deyib ki, o, Paşinyan adlı adam tanımır. Bu isə o deməkdir ki, ABŞ prezidenti BMT-nin sessiyasında lütfkarlıq edərək Ermənistan baş nazirinin əlini sıxmayacaq...

Bəlkə də bu səbəbdən Paşinyanın çıxışlarında isterik tutmalar artır, nə Kremlin, nə də Ağ Evin qarşısında danışmaq imkanı olmayan erməni baş naziri ürəyini Azərbaycanın ünvanına boşaldır ki, bəlkə bununla daxildə xal qazanmışdır.

Amma əbəsdir. Qarabağ klani onu heç vaxt özünü saymayacaq. O ki qaldı küçə və meydanlara, erməni cəmiyyətində zərrə qədər ciddilik və tələbkarlıq varsa, gərək, Paşinyanın reytingi azala, ona görə ki, bu adam dörd ay ərzində nəinki yadda qalan bir iş, hətta düşünüləsi və təqdir olası bir söz də deməyibdir.

Odur ki, N.Paşinyanın "müharibə repetisiyası" əsində seçki repetisiyasıdır - belə ki, sentyabrda İrəvanda mərcəkilərinin olacağı bildirilir, paytaxta elə bir məsələdir ki, kim ona nəzarət edirsə, ölkəyə nəzarət edir. Həm də bu, Paşinyan və tərəfdarları üçün bir testdir: istənilən qüvvə üçün məhz paytaxtda seçkiləri udmaq çətin olur, çünki paytaxt elektoratı fəallıq və tələbkarlıq, üstəlik sayıqlıq baxımından həmişə daha çox fərqlənir.

Bizə elə gəlir ki, N.Paşinyan əsas seçkini, parlament seçkisini yubatmaqla səhv etdi. Düzdür, real hakimiyyətin əski hakimiyyət qüvvəsinin əlində olduğu bir vaxtda seçkiyə getməyi çoxu təhlükəli saydı. Amma Paşinyanın əlində o vaxt küçə və meydanlar vardı və onlar istənilən kabinetin möhürünü açma bilərdilər...

Amma Nikol müəllim bunu etmədi, görünür, ermənilər necə "mədəni" xalq olduğunu dünyaya göstərmək istədi. Dünya isə buna heç tüpürmək istəmir və bunu NATO -nun sonuncu sammitində N.Paşinyana çox yaxşı başa saldılar.

□ Etibar SEYİDAĞA,
"Yeni Müsavat"

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına
Dövlət Dəstəyi Fondu

KİVDİF

www.kivdf.gov.az

Ermənistan-Azərbaycan,
Dağlıq Qarabağ münaqişəsi haqqında
həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması,
Azərbaycanın ədalətli mövqeyinin müdafiə edilməsi

Qarabağ

Sabah - sentyabrın 21-də Ermənistanda müstəqillik elan edilməsinin 27-ci ildönümü qeyd olunacaq. Hərçənd "müstəqil" və "Ermənistan" sözlərini yanaşı işlətmək absurd olardı. Çünki işğalçı ölkə ötən 27 ildə suverenlik və müstəqilliyin real atributlarını heç vaxt daşımayıb. Onun xarici siyasət kursu belə, bir qayda olaraq, Moskvada müəyyən edilib.

Məsələ də ondadır ki, eğer bir ölkənin sərhədləri də xarici (Rusiya) hərbiçiləri tərəfindən qorunursa, ərazisi xarici dövlətin (Rusiyanın) forpostuna çevrilibsə, həmin dövlətlə (Rusiya ilə) 2047-ci ilədək boyunduruq müqaviləsi imzalanıbsa, müstəqillikdən və suverenlikdən danışmağa dəymir.

Təbii ki, Ermənistan Rusiyanın xeyrinə öz suverenliyi və müstəqilliyindən müstəsna olaraq, Azərbaycan ərazilərini

özünə ilhaq etmək naminə vaz keçib. Ən absurdu isə odur ki, öz müstəqilliyini, faktiki, əldən verən Ermənistan illərdir ikinci qondarma erməni dövlətinin - "DQR"-in müstəqilliyindən də dəm vurur.

Ancaq bütün bunlara rəğmən, 5 aydır Paşinyan hökuməti bu acı gerçəyi dəyişməyə, Ermənistanı Rusiya qarşısında müstəqil etməyə can atır. Nəticə isə yoxdur, gözlənilmir. Çünki bunu o, torpaqla-

Türk qazilərdən Qarabağa dəstək

Millət vəkili Qənirə Paşayeva Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin 100-cü ildönümü, Azərbaycan Ordusunun 100 illiyi və Nuru Paşanın rəhbərliyi altında Türk-Qafqaz İslam Ordusunun Bakını işğaldan azad etməsinin 100-cü ildönümü ilə bağlı tədbirlərdə iştirak etmək üçün ölkəmizə gələn Türkiyənin Şəhid ailələri, Qazilər, Hərbçilər Cəmiyyətlərinin nümayəndələri ilə görüşüb. "Türkiyənin şəhidi Azərbaycanın, Azərbaycanın şəhidi isə Türkiyənin də şəhididir" - deyan deputat "bütün şəhidlərimizi hər zaman böyük sevgi və sayğı ilə yad edəcəyik" söyləyib.

Ermənistanın işğal etdiyi Azərbaycan torpaqlarında törətdiyi vandalizm aktları, Xocalı soyqırımı, 20 mindən artıq şəhid olan insanlarımız barədə geniş məlumat verən Q. Paşayeva Azərbaycanda fəaliyyət göstərən şəhid ailələri, müharibə əlilləri, müharibə veteranları cəmiyyətləri barədə də danışdı. O, hər iki qardaş ölkənin şəhid ailələri, müharibə əlilləri və müharibə qaziləri cəmiyyətləri arasında əlaqələrin sürətlə artmasından məmnuniyyət duyduğunu dilə gətirərək onun daha da inkişafına inandığını deyib.

Azərbaycanı çox sevdiklərini deyən Şəhid ailələri, Qazilər, Hərbçilər Cəmiyyətləri hər an Azərbaycan torpaqlarının işğaldan azad edilməsi istiqamətində "üzərimizə nə düşərsə etməyə hazırıq" deyiblər.

Görüşün sonunda Qənirə Paşayeva Türkiyənin Şəhid ailələri, Qazilər, Hərbçilər Cəmiyyətlərinin nümayəndələrinə Azərbaycan tarixi, mədəniyyəti ilə bağlı materiallar, hədiyyələr təqdim edib. Türkiyənin Şəhid ailələri, Qazilər, Hərbçilər Cəmiyyətlərinin nümayəndələri hər zaman Azərbaycanın yanında olduqlarını bildiriblər və millət vəkiliyə təşəkkür plaketlərini təqdim ediblər.

Qarabağ səmasında barıt qoxusu güclənir - düşmənin müharibə tələşi

Erməni rəsmilərinin işğal altındakı ərazilərimizə qanunsuz səfərləri artıb; Moskva ilə münasibətləri gərginləşən İrəvan atəşkəsin hər an pozulacağından ehtiyatlanır; amerikalı analitik: "Rusiya demokratik Ermənistana dözməyəcək..."

rımızın, Dağlıq Qarabağın işğalını davam etdirməklə paralel etməyə çalışır. Bu isə qeyri-mümkündür. Ona görə ki, Azərbaycan ərazilərinin işğalının əsas qarantı məhz Rusiyadır.

Demək, İrəvan Rusiyadan imtina eləməklə avtomatik şəkildə işğaldan, Qarabağdan da imtina etməli olacaq. Məsələ bundadır. Başqa sözlə, Ermənistan həqiqətən müstəqil dövlətə çevrilmək istəyirsə, o zaman ilk növbədə ağır "Qarabağ yükü"ndən qurtulmalıdır. Bu isə Azərbaycanla ədalətli sülh sazişi imzalamadan keçir.

Əfsus ki, bu sadə həqiqəti Ermənistanın yeni və populist rəhbəri Nikol Paşinyan da anlamaq istəmir. Dərk eləmir ki, ya Ermənistan Dağlıq Qarabağı sahibinə qaytarmaqla müstəqil ölkə olacaq, ya da indiki kimi Rusiyanın köləsi kimi və inkişafdan qalmaqda davam edəcək - burada hakimiyyətdə kimin olmasından asılı olmayaraq. Əcnəbi analitiklər də eyni qənaətdədirlər.

"Rusiya Ermənistanı demokratiləşdirmək yönündə bütün söylərə mane olacaq. Çünki bunda özü üçün təhlükə görür". "Yeni Müsavat"-ın məlumatına görə, bu sözləri "Amerikanın səsi" radiosunun erməni bölməsinə açıqlamasında ABŞ-ın Xarici Siyasət Şurasının analitiki, tanınmış politoloq Stiven Blank de-

yib. Onun sözlərinə görə, Moskva demokratik Ermənistanı dözməyəcək.

"Rusiya ilk növbədə Ermənistanı Dağlıq Qarabağ məsələsinin nizamlanması məsələsində təzyiq edəcək. Qarabağ müharibəsi davam etdikcə, bütün köhnə klan Qarabağ məsələsindən özü üçün üstün imkanlar yaratdığı vaxtda demokratiyanı inkişaf etdirmək mümkün deyil. Müharibə davam etdikcə bu klan öz təsir və nüfuzunu saxlayacaq, istənilən demokratik prosesə əngəl olacaq - hansı prosesi ki, Paşinyan irəli aparmağa cəhd göstərir", - deyərək amerikalı politoloq xəbərdarlıq edib.

Amerikalı ekspertin rəyindən bir daha qənaət hasil olur ki, Dağlıq Qarabağ problemi öz ədalətli həllini tapmayınca Ermənistanın nə bir dövlət kimi təşəkkül tapması və Rusiya asılılığından qurtulması, nə də demokratikləşib inkişaf etməsi mümkün deyil. Böyük sülh anlaşmasının ləngiməsi isə təəssüf ki, müharibəni yaxınlaşdırmaqdadır - hansı müharibədən ki, işğalçının qalib ayrılması mümkünəzür. Əksinə, əksər təhlilçilərə görə, bu müharibədə ən böyük zərbəni məhz ordusuna çağırışçı problemi yaşayan Ermənistan alacaq, onun olan-qalan iqtisadiyyatı da çökəcək.

Bu arada Azərbaycan ordusunun genişmiqyaslı hərbi

təlimləri davam edir. 5 gün çəkəcək təlimlər məhz işğalçını məhv etmə ssenarisi əsasında maksimum müharibə şəraitinə uyğun aparılır. Təsədüfi deyil ki, düşmən tərəfdə bu təlimlər ciddi tələş doğurub. Bunu Ermənistan rəsmilərinin işğal altındakı Dağlıq Qarabağa artan səfərləri bir daha təsdiqləyir.

Belə ki, son günlər "qırmızı xətti" keçməyi adətə etmiş Ermənistanın tərribatçı baş naziri Nikol Paşinyan növbəti dəfə beynəlxalq hüququ tapdayaraq Azərbaycan sərhədini pozub. Musavat.com erməni mediasına istinadən xəbər verir ki, srağagün o, yenə də işğal olunmuş Azərbaycan ərazilərinə gəlib. N.Paşinyan təmənin şimal hissəsindəki erməni hərbiçilərinə baş çəkib, təcavüzkar ordunun əsgərlərinin xidmət şəraiti və mövcud situasiya ilə tanış olub.

Məlumatla görə, N.Paşinyan Qarabağ separatçılarının başçısı Bako Saakyanla görüşüb. Onu Ermənistanın müdafiə naziri David Tonoyan, Ermənistanın Silahlı Qüvvələrinin baş qərargah rəisi Artak Davtyan, həmçinin qondarma respublikanın "rəhbər" şəxsləri müşayiət ediblər.

N.Paşinyan qanunsuz səfəri ilə bağlı facebook səhifəsində yazıb ki, ön cəbhədə maraqlı adamlarla görüşüb. "Onlardan biri müqaviləli xidmət

edir, 7 uşaq atasıdır. Digər bir zabitin isə 6 uşağı var. Onlar 3 min metr hündürlükdə xidmət keçirlər" - yazan N.Paşinyan iddia edib ki, bu nümunələr "ölkənin gələcəyinə inam yaradır. Erməni baş nazir etiraf edib ki, ön cəbhədə gərginlik hökm sürür, ancaq situasiya ordunun nəzarətindədir. Son günlər savaş ritorikasına üstünlük verən Paşinyan maraqlıdır ki, bu dəfə sülh nağılı danışsın. "Biz sülhə, danışıqlara hazırıq, ancaq müharibəyə də hazırıq"- deyib.

Belə görünür ki, Azərbaycan ordusunun "Qarabağı azad etmək uğrunda" irimiyəli hərbi təlimlərə başlaması Ermənistan hakimiyyətini ciddi şəkildə narahat etdiyi üçün onlar tam tərkibdə Qarabağa gəliblər. Paşinyandan bir gün qabaq Ermənistan XİN başçısı Zöhrab Mnatsakanyan Xankəndində olmuşdu.

Göründüyü kimi, erməni rəsmilərinin işğal altındakı ərazilərimizə qanunsuz səfərləri artıb. Bu isə həm də Paşinyan iqtidarının müttəfiq Rusiya sardan əmin-arxayın olmaması ilə birbaşa bağlıdır. Moskva ilə münasibətləri gərgin olan İrəvan atəşkəsin hər an pozulacağından ehtiyatlanır.

Xatırladaq ki, Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin təlimləri sentyabrın 22-də başa çatacaq.

Sən demə, bazar və marketlərdə “kənd toyuğu” adı ilə satılan sarı rəngli, ayaqları kəsilməmiş toyuqlar əslində broyler toyuqlarından heç də fərqli deyilməmiş. Əksinə, heç bir normaya riayət edilmədən, antisanitar şəraitdə kəsilib, həm də rəngləndirərək(!) istehlakçılara sınırmış.

go

Belə ki, Qida Təhlükəsizliyi Agentliyi Abşeron rayonu, Masazır qəsəbəsində qanunsuz toyuq kəsimi ilə məşğul olan iki müəssisədə bu cür hal aşkarlayıb. “Real TV”-nin yayımladığı videoreportajda broyler toyuqlarının natəmiz şəkildə kəsildiyi, çirkli alətlərlə tüklərdən təmizləndiyi və çirkli sularda soyulduğu əksini tapıb. Digər müəssisədə isə broyler toyuqları naməlum kimyəvi maddə ilə sarı rəngə boyadılaraq kənd toyuqlarına bənzədilib.

Araşdırmanın nəticələrinə görə, müəssisələr 02.00-07.00 radələrində qanunsuz fəaliyyət göstərmiş və emal olunan toyuq əti müxtəlif ticarət şəbəkələrinə, kafe və restoranlara “kənd toyuğu” adı altında satılmış. QTA da məhz ticarət müəssisələrində bu məhsulların izinə düşərək sözügedən müəssisələri aşkara çıxarıb. Reydlərin ardından hər iki müəssisənin fəaliyyəti dayandırılıb.

Bunu istehlakçılar üçün məhsul alarkən diqqətli olmalarına dair daha ciddi bir mesaj da hesab etmək olar. Çünki heç bir sanitariya-gigiyenik nor-

Bazar və marketlərdə “kənd toyuğu” fırlıldağı..

Sarı rənglə boyadılmış toyuqlar orqanizm üçün təhlükəli ola bilər

mayaya, kəsim qaydalarına riayət edilmədən hazırlanan bu ətlərin istehlakçının sağlamlığına zərər verməsi istina deyil.

Məsələyə münasibət bildirən Azad İstehlakçılar Birliyinin sədri Eyyub Hüseynov bu cür müəssisələrin sayının

30-dan çox olduğunu dilə gətirdi: “Bakıda və Bakıətrafı qəsəbələrdə bu cür antisanitar vəziyyətdə kənd toyuğu adı altında broyler toyuqları istehsal edərək ticarət müəssisələrinə verənlərin sayı az deyil. Sovet dövründən alıcı öyrəşib ki, dü-

kanda satılan kənd toyuğunun ayaqları, boynu üstündə olsun. İnsanların bu fikrini bilən və antisanitar şəraitdə kəsim həyata keçirən “broyler” müəssisələri var. Burada tam natəmizlik hökm sürür. Bunlar sağlamlıq üçün təhlükəli olan toyuqlardır.

Bazara kənd toyuğu adı altında çıxarılır, əksər marketlərdə, bazarlarda satılır və əhali aldadır. Çox yaxşı haldır ki, Qida Təhlükəsizliyi Agentliyi bu iki müəssisəni müəyyən etdi. Təxminən 30-a yaxın belə “broyler” istehsalçısı var”.

E.Hüseynov onu da vurğuladı ki, fəaliyyəti normal qaydada olmayan bu müəssisələrin bağlanması normal deyil, əksinə, onların şəraitinin daha yaxşı vəziyyətə gətirilməsi üçün sahibkarlara dəstək göstərməlidir: “Qida Təhlükəsizliyi Agentliyi bu müəssisələrlə bağlı İqtisadiyyat Nazirliyinə məlumat verməlidir, nazirlik isə həmin müəssisələrin müasir tələblərə uyğun şəkildə fəaliyyət göstərməsi üçün sahibkarlara dəstək göstərməlidir. Bu şəxsləri tamamilə bazarından çıxarmaq olmaz, çünki onlar bu işi bilir. Bu müəssisələri bağlamaqdansa, ayaq üstə qaldırmaq lazımdır. Təhlükəli qida istehsal etdikləri üçün fəaliyyətləri müvəqqəti

dayandırılmalıdır, normal iş şəraiti bərpa olunduqdan sonra icazə verilməlidir. Bu müəssisələrdə çalışanların işini qanuna və standartlara uyğunlaşdırmaq lazımdır. Qida Təhlükəsizliyi Agentliyi həm də əhali arasında maarifləndirmə işləri aparmalıdır ki, insanlar, sadəcə olaraq, bu cür məhsulları almınsınlar”.

Ekspert diqqətə çatdırdı ki, hər sarı görünən toyuq kənd toyuğu deyil, bu boyaq maddələri orqanizm üçün təhlükəli ola bilər: “Alıcılar elə bilirlər ki, bunlar kənd toyuğudur və sarı rəngdə olması da yağlı olduğunu göstərir. Lakin bu maddələr insan orqanizminə ziyan vura bilər. Mən inanmıram ki, həmin boyalar təbii maddələrdən ibarət olsun. Çünki kimyəvi maddələrdən istifadə olunması ilə bağlı bizə məlumatlar daxil olur. QTA bu cür halların qarşısını almaq istiqamətində fəaliyyətini davam etdirməlidir”.

□ Nərgiz LİFTİYEV, “Yeni Müsavat”

Tələbələrin kirayə ev və yataqxana problemi..

Ekspert optimal variantlar təklif edir

Dərs ilinin başlanması ilə əlaqədar tələbələr paytaxta üz tutdu. Tələbə yataqxanalarının yetərli olmadığı bir vəziyyətdə tələbələrin bu axımı kirayə mənzillərə tələbi artırdı. Avqust ayının ikinci yarısından başlayan proses hələ də davam edir. Tələbələr Bakıda kirayə mənzil axtarırdılar. Kirayə mənzillərə tələbatın bu cür artması isə qısamüddətli de olsa, qiymət artımına səbəb olub.

Bu il tələbələrin normal qiymətə ev tapmasını əngəlləyən daha bir məqam isə Nazirlər Kabinetinin qərarı əsasında, pilot layihə çərçivəsində Bakıda köhnə yaşayış binalarının, qəzalı vəziyyətdə olan fərdi yaşayış evlərinin sökülməsi və yeni çoxmərtəbəli binalarla əvəzlənməsi prosesidir. Sökülən binalardan çıxan sakinlər prosesi həyata keçirən sahibkar tərəfindən kirayə mənzillərdə yerləşdirilir ki, bu da bazarda tələbatı artırır və qiymətlərə təsir edir.

Bu mənada tələbələrin yerləşdirilməsi problemi hələ də aktual olaraq qalır.

Mövzu ilə bağlı “Yeni Müsavat”-a danışan daşınmaz əmlak məsələləri üzrə ekspert Ramil Osmanlı da kirayə mənzil bazarında 20-25 faizlik ba-

haləşmə müşahidə edildiyini bildirdi: “Demək olar ki, hər il avqust ayının sonlarından etibarən kirayə mənzil bazarında qiymət artımı müşahidə olunur. Lakin bu, qısamüddətli bir prosesdir. Sentyabr ayının sonuna doğru vəziyyət stabilləşəcək. Amma paytaxtda köhnə binaların sökülməsi ilə əlaqədar bəzi yerlərdə iş aparılır. Bu isə kirayə bazarında təklif portfelini daraldır. Həmçinin bazarda tələbin artması baxımından önəmli məsələdir. O baxımdan mənzil sahibləri tələbin artmasından istifadə edib qiymətləri artırır. Son dövrlərdə aparılan müşahidələr göstərir ki, qiymətlərdə təx-

minən 20-25 faizlik artım baş verib. Şəhərin müxtəlif nöqtələrində kirayə mənzillər bahalaşmış”.

Ekspert onu da vurğuladı ki, qiymət artımları daha çox ucuz evlərdə müşahidə olunur: “Çünki sökülən binada yaşayan sakinlər üçün sahibkarların ödədiyi aylıq kirayə haqları Nazirlər Kabinetinin müəyyən etdiyi rəqəmə uyğun olaraq, maksimum 500 manatdır. Ona görə də bahalaşma məhz bu qiymətə təklif olunan mənzillərdə və ya fərdi yaşayış evlərində müşahidə edilir. Tələbələrin müraciət etdikləri kirayə mənzillər üzrə də qiymətlər 500 manatı ötmür. Bu sə-

bəbdən artım daha çox ucuz mənzillərdə özünü göstərir. Bu, qısamüddətli prosesdir. Yəqin ki, yaxın gələcəkdə, yeni sentyabr ayının sonlarına doğru bazarda stabillik müşahidə olunacaq”.

Təhsil eksperti Kamran Əsədov da “Yeni Müsavat”-a açıqlamasında mənzil-yataqxana məsələsinin tələbələr üçün çox böyük problemə çevrildiyini bildirdi: “Artıq uzun illərdir ki, ali məktəbə qəbul olan tələbələrin problemi təkcə tələbə adı qazanmaqla bitmir. Əksinə, daha ciddi problemlər yaranmağa başlayır ki, onların da başında duran kirayə ev və ya yataqxana problemidir. Yeni tədris ili başlasa da, tələbələrinin əbədi problemi - yataqxana məsələsi bu il də həllini tapmadı. Rəsmi qurumlardan tələbələrin bu probleminin hər növbəti ildə aradan qaldırılması ilə vəd verilməsinə baxmayaraq, vəziyyət dəyişməyib. Düzdür, yeni açılmış ali məktəblərin müasir yataqxanaları var. Köhnə universitetlərdən bəziləri də öz yataqxanalarının qayğısına qalaraq təmir edib, müasirləşdiriblər. Lakin yataqxanaya ehtiyac hər il olduğu kimi, cari ildə də qalır”.

K.Əsədov hesab edir ki, bu məsələdə xarici təcrübədən

bəhrələnmək lazımdır: “Təkliflərdən biri də özəl yataqxana təcürbəsidir. Özəl yataqxana dünyanın müxtəlif ölkələrində var. Belə ki, həmin yataqxanalar pullu olsa da, kirayə mənzillərə nisbətən çox ucuzdur. Təhsil siyasətimiz təhsilin hər kəs üçün əlçatan olmasına yönəlib. Bu istiqamətdə addımlar da atılır. Məsələn, ali məktəbə qəbulda iki dəfə şans verirlər, universitetlərin tərkibində hazırlıq kursları yaradılır. Bütün bunların hamısı təhsilin əlçatan olmasına xidmət edən addımlardır. Ancaq təhsilin əlçatan olması yalnız bilik verməklə deyil. Təhsil almaq üçün tələbəyə mühit də yaradılmalıdır. Sovet vaxtı tələbələrin böyük qismi yataqxana ilə təmin olunurdu. Bununla da kirayə haqqından azad olurdular. Amma məlum Qarabağ hadisələrindən sonra yataqxanalara qaçqın və məcburi-köçkünlər yerləşdirilirdi. Sonradan tələbə yataqxanası problemi özünü qabarıq şəkildə göstərməyə başladı. Nəzərə alaq ki, dünyanın məşhur universitetlərinin reytinglərdə ilk sırada olmalarının bir səbəbi də tələbələr üçün yaradılan mühitdir. Dünyanın aparıcı universitetləri kampus şəraitində fəaliyyət göstərir. Bu da ayrıca xüsusi şəhərcik deməkdir. Bu kam-

puslarda tələbələr yataqxana, tıxac, kitab problemi ilə üzləşmirlər. Hətta tələbələr həmin şəhərcikdə işləyib pul da qazana bilirlər. Kampus şəraitində tələbənin heç bir problemi ola bilməz”.

Ekspert vurğuladı ki, kampusların tikilməsi bizdə də dəfələrlə gündəmə gəlib: “Hətta şəhərin mərkəzində bəzi ali məktəblər üçün yataqxanaların tikilməsi nəzərdə tutulub. Eyni zamanda bir sıra universitetlərin şəhərdən kənara köçürülməsi gündəmə gəlib. Bu istiqamətdə işlər gedir. Ümumiyyətlə, təhsilin əlçatan olması abuturiyentin ali məktəbə daxil olması ilə məhdudlaşdırıla bilməz. Odur ki, bu məsələ dövlət səviyyəsində həll olunmalıdır. Tələbənin əsas işi oxumaq olmalıdır. Düşünürəm ki, iş adamları yataqxana tikib tələbələrin ixtiyarına verə bilər. Dövlətin də bu işdə onlara yardımçı olması önəmlidir. Məsələn, torpaq sahələrini pulsuz verə bilər. Tələbə qayğı ilə oxumamalıdır. Sosial problemlər təhsilin keyfiyyətinə təsir göstərən amildir. Təhsilin əlçatan olması üçün bu problemlər həllini tapmalıdır. Bundan başqa, Bakıda tikilən hündürmərtəbəli binaların bir neçə mərtəbəsi universitetlər tərəfindən alınaraq yataqxana kimi istifadə edilə və oradan universitetlərə gəlir gələ bilər. Bu yolla tələbələr üçün yaranmış bir neçə ciddi problem öz həllini tapmış olar”.

□ Nərgiz LİFTİYEV, “Yeni Müsavat”

Cinayət başında yaxalanan oğruların döyülməsi, ağaca bağlanması, tövləyə salımb ac-susuz saxlanması halları son illər artıb. 2018-ci ilin sentyabrında Azərbaycanda 2 belə olayın baş verməsi haqda xəbərlər dolayıb. Sentyabrın 7-də yayılan xəbərlərdə məsciddən oğurluq edən şəxsin tutularaq ağaca bağlanması və ona əzab verilməsi səhnəsi əks olunan video yayılmışdı. Daha bir video isə 2 gün əvvəl yayılıb. Həmin videoda mağazadan oğurluq etmiş şəxsin döyülməsi səhnəsi var. Ümumiyyətlə isə oğruların döyülməsi səhnələri olan videolar ümumdünya torunda bən deyincə çoxdur. Məsələn, ötən il Çində qadının əlindən çantasını alıb qaçmış bir zavallının vəhşicəsinə döyülməsi videosu yayılmışdı. Qonşu ölkələrdə, məsələn, Türkiyədə də belə halların tez-tez baş verməsini təsdiqləyən materiallar var.

zırlar ki, hansı ölkədə sosial-iqtisadi durum ağırlaşsın, işsizlik, narkomaniya artırsa, birinci növbədə tamah motivi ilə olan cinayətlərin sayı da artır. Tamah motivi ilə olan cinayətlər isə oğurluq, quldurluq, soyğunçuluq və nəticədə adam öldürməkdir. Yeni polis gücləndirilmiş rejimdə işləsə də, bunlar baş verir. Cinayət qanunvericiliyində bu halla əlaqəli 2 maddə var - zəruri müdafiə həddini aşma və son

gecə vaxtı yuxudan oyanıbsa, evində maskalı şəxs görürsə, əlində küt alet varsa, düşüncə bilər ki, maskalı onu öldürə bilər, bu hal affekt vəziyyətdir. Şəxs patoloji affekt və ya fizioloji affekt durumunda ola və qətl törədə bilər. Hər 2 halda istintaq və məhkəmə orqanları araşdırır ki, həmin vəziyyətdə şəxsin patoloji affekt və ya fizioloji affekt durumu yaranıbmi? Yarana bilirdimi? Cavab müsbətdirsə, bu, artıq af-

baş verəndə məsələ çox diqqətlə araşdırılır. Məhkəmə istintaq təcrübəsində belə işlər çox olurdu. Amma bununla belə, yenə də səhvlər də olurdu. Bu gün də belə səhvlərin olması istisna deyil. Peşəkar müstəntiqlər, peşəkar olmayan müstəntiqlər də, savadlı və ya savadsız hakimlər də var".

M.Hacıyev evinə girmiş oğrunu yaralamış və dünyadan köçməsinə səbəb olan xəsarət yetirmiş şəxsə cəza

liyi ilə hakimlərə çox böyük səlahiyyətlər verilir. Hakim özünün hüquq düşüncəsinə uyğun olaraq cəza təyin edə bilər. Hakimin sərbəst hüquqi fikrinə də əhəmiyyət verilir. Sabah prokuror protest verə bilər ki, niyə filan işdə cəzanı 9 il deyil, 6 il təyin etdin? Bu halda hakim deyər bilər ki, bunu özünün hüquq düşüncəsinə görə edib. Təəssüf ki, hakimlərimizin əksəriyyəti onlara qanunla verilən səlahiyyət-

Ələ keçirmiş oğrunu nə edək... Tava ilə başına vuraq, yoxsa...

Novella Cəfəroğlu: "Şəxsən mən oğrunun başına tava vurub yerə yıxmağın tərəfindəyəm, sonra..."

Mahmud Hacıyev: "Oğru cinayət başında yaxalanıbsa, hüquq-mühafizə orqanına təhvil verilməlidir"

təyini məsələsinə də toxundu: "Belə hallar məhkəmədə araşdırılarkən, cəza təyini zamanı adətən aşağı hədd seçilir. Qəsdən adam öldürməyə görə 7 ildən 15 ilə qədər azadlıqdan məhrum etmə və ya ömürlük həbslə cəzalandırılır. Azərbaycan qanunverici-

lərindən istifadə etmirlər". Sabiq polis rəisi mağazadan oğurluq etmiş şəxslərin döyülməsi əvəzinə, hüquq-mühafizə orqanlarına təhvil verilməsinin qanunamüvafiq olduğunu vurğulayıb.

□ **E.MƏMMƏDLİYEV,**
"Yeni Müsavat"

Bakıda adlarını dəyişib dələduzluq edənlər ələ keçdi

Bakıda adlarını dəyişərək vətəndaşları dələduzluq yolu ilə aldadan şəxslər tutulub. Virtualaz.org Daxili İşlər Nazirliyinin mətbuat xidmətinə istinadən bildirir ki, Bakı şəhər sakini Çerkəz Həsənov polisə müraciət edərək bir müddət əvvəl Lökbatan qəsəbəsində yerləşən ticarət mərkəzlərindən birində Nizami və Fərid adlı şəxslərlə tanış olduğu və həmin şəxslər tərəfindən 2400 ABŞ dollarının mənim-sənildiyi barədə məlumat verib.

Nərimanov Rayon Polis İdarəsi 18-ci Polis Şöbəsi əməkdaşlarının keçirdikləri əməliyyat nəticəsində qeyd edilən cinayəti törətməkdə şübhəli bilinən əvvəllər məhkum olunmuşlar - Cəlilabad rayon sakini Taleh Həşimov və Biləsuvar rayon sakini Rəyaf Həsənov saxlanılıblar.

Araşdırma zamanı həmin şəxslərin zərərçəkəni Rusiya Federasiyasına geyim əşyaları göndərməkdə ona köməklik göstərəcəkləri adı altında aldadaraq metronun "Nərimanov" stansiyasının yaxınlığında qeyd edilən miqdarda pulu dələduzluq yolu ilə əldə etdikləri məlum olub. T.Həşimov və R.Həsənovun verdikləri vədə əməl etmədiyini görəndən sonra zərərçəkən bu barədə polisi məlumatlandırıb.

Saxlanılan şəxslər ifadələrində daha iki nəfəri eyni üsulla aldadaraq pullarını ələ keçirdiklərini bildiriblər. Qeyd edək ki, T.Həşimov özünü zərərçəkənlərə Nizami, R.Həsənov isə Fərid kimi təqdim edib.

Faktlarla bağlı 18-ci Polis Şöbəsinə toplanan material araşdırılması üçün Nərimanov Rayon Polis İdarəsinin İstintaq Şöbəsinə göndərilib. T.Həşimov və R.Həsənovun əməllərindən zərərçəkən və hələ də polisə məlumat verməyən başqa şəxslər varsa, bu barədə Daxili İşlər Nazirliyinin "102" zəng mərkəzinə, Nərimanov Rayon Polis İdarəsinə və ya 18-ci Polis Şöbəsinə müraciət edə bilərlər.

Oğruları döyək, yoxsa polisə təhvil verək?

Hüquq müdafiəçisi Novella Cəfəroğlu deyir ki, oğurluğun harada baş verməsi önəmlidir və oğrunun döyülməsi, ona zor tətbiqi ən son zərurət kimi nəzərdən keçirilməlidir: "İnsandır, mağazaya girib və nəfisi bir bulkanı, hər hansı bir şirniyyatı çəkib. Adanın imkanı olmayıb və götürüb qoyub cibinə. Aydındır ki, bu istənilən halda oğurluqdur. Belə oğurluğa görə adamı tutub döymək, ağaca bağlamaq, ona fiziki işgəncə vermək qeyri-insani rəftardır. Bundansa həmin şəxsə bulkanın 3-5-ni verib yola salmaq daha uyğundur. Tapşırmaq şərti ilə ki, bir daha oğurluq etməsin, sadəcə, yaxınlaşsın desin ki, bulka və ya digər şirniyyat istəyir və ya ehtiyacı var, filan ərzağı istəyir. Mağaza da imkanlarına uyğun olaraq adama kömək etsin".

Hüquq müdafiəçisi deyir ki, oğruya zor tətbiqi olunması müstəsna hallarda və vəziyyətdə adekvat ola bilər:

"Evinizə oğru girib və sizi öldürmək üçün əlində silah da var. Bu halda şəxsən mən oğrunun başına tava vurub onu yerə yıxmağın, sonra polis çağıraraq təhvil verməyən tərəfindəyəm. Başqa yol da qalmır. Mağazadan oğurluq isə fərqli situasiyadır və ehtiyacdən meydana gələn hadisədir. Bu halda oğrunu başa vurmaqla onu belə əməllərdən çəkəndirilməkdə olar. Zor tətbiqi yolverilməzdir".

Sabiq polis rəisi, Elmi-Praktik Hüquq Mərkəzinin rəhbəri Mahmud Hacıyev də oğrulara zor tətbiqi etməyin tərəfdarı deyil. Deyir ki, oğru cinayət başında yaxalanıbsa, hüquq-mühafizə orqanına təhvil verilməlidir. Oğrunun döyülməsi, ona fiziki zor tətbiqi qanunsuzdur. Buna görə konkret cəza da nəzərdə tutulur.

Mahmud Hacıyev bildirir ki, dünyanın son 50-100 illik tarixinə nəzər saldıqda və məhkəmə psixoloqları, kriminalistlərin yazdıqlarına baxdıqda, hədəf bir məsələnin üzərində cəmləşir. Onlar ya-

zərurət. Zəruri müdafiə həddini aşmaqla kiməsə bədən xəsarəti yetirilirsə, öldürülürsə və yaxud son zərurət həddində kiməsə bədən xəsarəti yetirilirsə, həmin şəxs dünyasını dəyişirsə, hər iki halda vətəndaşa qarşı təhlükə real olmalıdır. Vətəndaşa qarşı ələ bir təhlükə yaranmalıdır ki, onun qarşısında şəxsə vurduğu ziyan ölümle nəticələnən xəsarətə bərabər olsun.

Gecəyarısı evindəki səsə yuxudan ayılan şəxs qarşısında maskalı, əlində silah qisminə gəzdirdiyi əşya olan birinə qarşı addım atarkən adekvatlıq halda düşüncə bilərmi? Məsələn, hüquq müdafiəçisi Novella Cəfəroğlu bu vəziyyətdə oğrunun tava ilə vurulub zərərsizləşdirilməsinin tərəfdarıdır.

Mahmud Hacıyev deyir ki, bu hal affekt durumunda törədilən olay kimi qiymətləndirilir. İstintaq və məhkəmə orqanları buna müvafiq qiymət verməlidirlər. Şəxsin affekt vəziyyətində olub-olmadığını müəyyən etməlidirlər. Şəxs

affekt vəziyyətində kiməsə xəsarət yetirmək, öldürməkdir.

Zəruri müdafiə həddini aşmaqla adam öldürmək və ya son zərurət kimi adam öldürmək ayrı-ayrı maddələrin təsiri altına düşür. Məhkəmə və istintaq orqanları belə hallarda çox diqqətlə araşdırma aparmalı, uyğun qiymət verməlidirlər.

M.Hacıyev Azərbaycan məhkəmələrində affekt durumunda törədilən qətlərlə bağlı məhkəmə praktikası haqda bunları dedi: "Affekt halında qətl törədilməsi çox incə məsələdir və diqqətlə araşdırılmalı, qiymət verilməlidir. İbtidai istintaq zamanı istintaqçı hərtərəfli araşdırma aparmalı, ittiham aktını tərtib edəndə isə durumu çox gözəl təsvir etməlidir ki, sonradan məhkəmə istintaqçı zamanı əmələ düzgün qiymət verilsin. Hakim təqsirləndirilən şəxsin - yeni evinə girmiş oğrunu öldürmüş ev sahibinin affekt durumunda olub-olmamasını ittiham aktında yazılanlardan müəyyən edə bilsin. Sovetlər Birliyi dönəmində belə hallar

Sumqayıtda qadınların qəniminə çevrilmiş şəxs yaxalandı

Faktla bağlı Sumqayıt Şəhər Polis İdarəsinin İstintaq Şöbəsinə Cinayət Məcəlləsinin müvafiq maddələri ilə cinayət işi başlanılıb. Polis əməkdaşları soyğunçuluq etməkdə şübhəli bilinən M.Vəliyevin başqa cinayətlərdə iştirak etdiyini də istisna etmirlər. Onun

Bakıda şadlıq evinin administratoru xadiməni zorladı

Bakıda şadlıq evinin administratoru xadiməni zorladı. Hadisə paytaxtın Binəqədi rayonu ərazisindəki məşhur şadlıq evlərindən birində baş verib. "Sputnik Azərbaycan" Binəqədi rayon hüquq-mühafizə orqanlarına istinadla məlumat yayıb.

Məlumatlara görə, sentyabrın 18-də rayonun 5-ci polis bölməsinə 40 yaşlı paytaxt sakini (etik səbəblərə görə adını açıqlamırıq) müraciət edib. Qadın deyib ki, uşaqlarını saxlamaq üçün Süleyman Sani Axundov küçəsində yerləşən şadlıq saraylarından birində xadimə işləyib. Onun sözlərinə görə, tez-tez toy mərasiminin sonunadək işini bitirmək üçün gec saatlara kimi işdə qalıb.

Zərərçəkmiş deyib ki, sentyabrın 17-dən 18-nə keçən gecə şadlıq evinin administratoru onu zorlayıb.

Hazırda faktla bağlı materialların rayon prokurorluğuna verilməsi üçün işlər aparılır. Hələlik saxlanılan yoxdur.

Xatırladaq ki, bu, son bir ayda Bakıda yeddinci zorlama faktıdır.

Xaçmazda 12 yaşlı uşaq göldə batdı

Xaçmaz rayonunun Qobuqıraq kəndində süni göldə batdığı ehtimal edilən 2006-cı il təvəllüdü Osmanov Hüseyn Elnur oğlunun axtarışları başa çatıb. "Trend"-in Fövqəladə Hallar Nazirliyinin saytına istinadən məlumatına görə, H.Osmanovun meyiti Kiçikhəcmli Gəmilərə Nəzarət və Sularda Xilasetmə Dövlət Xidmətinin dalğic-axtarış qrupu tərəfindən tapılaraq sudan çıxarılıb və aidiyyəti üzrə təhvil verilib.

Yasamal sakini qardaşını bıçaqladı

Bakıda 27 yaşlı oğlan qardaşını bıçaqlayıb. "Report" xəbər verir ki, Yasamal rayonu, Birinci Alatava ərazisində 1990-cı il təvəllüdü Qaraxan Acalov doğma qardaşı, 1991-ci il təvəllüdü Sərxan Acalov tərəfindən bıçaqlanıb.

Polis S.Acalovu saxlayıb. Faktla bağlı araşdırma aparılır.

"Nar"-ın dəstəyi ilə "Brain Ring" intellektual yarışları start götürdü

Təhsil və elmə, mədəniyyət və maariflənmənin təbliğinə xüsusi önəm verən "Nar" intellektual bilik yarışlarını dəstəkləməyə davam edir. Artıq bir neçə ildir ki, "Brain Ring" yarışının sponsorluğunu öz üzərinə götürmüş mobil operator bu il də məşhur bilik yarışlarının baş sponsorudur.

Sentyabr ayının 16-da "Brain Ring" intellektual bilik yarışlarının növbəti - on ikinci mövsümü start götürdü. "Brain Ring" bilik yarışlarında respublikanın müxtəlif bölgələri və ali məktəblərini təmsil edən komandalar iştirak edirlər. Yarışlarda respublikanın 17 bölgəsi və 10 ali məktəbini təmsil edən 32 komanda bilik mübarizəsi aparır. Dekabr ayının sonunadək davam edəcək yarışlar hər həftənin bazar günü saat 22:00-da İctimai TV vasitəsilə yayımlanır.

Televiziya tamaşaçılarının yarışlara olan marağını daha da artırmaq məqsədilə "Brain Ring" və "Nar" onlayn müsabiqə keçirir. Verilişin yayımı zamanı "Nar"-ın "Twitter" hesabında qoyulan suala ən tez cavab verən izləyicilər xüsusi hədiyyələr qazanırlar. Beləliklə, "Brain Ring" həvəskarları bu intellektual yarışa izləmək fürsəti ilə yanaşı, həm də "Nar" operatorundan hədiyyələr qazanmaq şansı əldə edirlər.

Yarışlarda qalib gəlmiş komanda xüsusi dizayn edilmiş "Bilik" kuboku ilə təltif ediləcək. "Bilik" kubokunun qalibi "Brain Ring 2018" Azərbaycan çempionu titulu uğrunda yarışmaq hüququ əldə edəcək.

"Nar" gəncləri stimullaşdırmaq üçün müxtəlif səpkili bilik yarışları, intellektual oyunları dəstəkləməyə çalışır və bununla da onların elmə, təhsilə, biliyə olan marağını artırmağa səy göstərir, maariflənməni təşviq edir.

"Azerfon" şirkəti ("Nar" ticarət nişanı) 21 mart 2007-ci ildə fəaliyyətə başlayaraq qısa bir müddətdə Azərbaycanda telekommunikasiya və mobil rabitə sahəsinin aparıcı şirkətlərindən birinə çevrilib. "Nar" ölkədə ilk dəfə olaraq 3G texnologiyasını təqdim edib və geniş 4G şəbəkəsini abunəçilərinin istifadəsinə verib. "Nar" şəbəkəsi hazırda ölkə ərazisinin 93%-ni əhatə edir və 7000-dən artıq baza stansiyası ilə 2,1 milyondan çox abunəçiyə yüksəkkeyfiyyətli xidmət göstərir.

Sumqayıt Şəhər Polis İdarəsi əməkdaşları tərəfindən keçirilən uğurlu əməliyyat tədbiri nəticəsində şəhər ərazisində silsilə soyğunçuluq cinayətləri edən şəxs ifşa edilib. DİN-dən virtualaz.org-a verilən məlumata görə, sentyabrın 15-də idarəyə müraciət edən Sumqayıt şəhər sakini olan bir qadın 5-ci mikrorayon ərazisində ağacəhş sahədə naməlum şəxsin ona hücum etdiyini və qızıl boyunbağısını qopararaq hadisə yerindən qaçdığını bildirib.

Sumqayıt ŞPİ əməkdaşlarının keçirdikləri əməliyyat-axtarış tədbiri nəticəsində qeyd edilən cinayəti törətməkdə şübhəli bilinən Corat qəsəbə sakini Məmməd Vəliyev saxlanılıb.

M.Vəliyevin ətrafında aparılan əlavə istintaq-əməliyyat tədbirləri ilə onun başqa cinayətlərinin də üstü açılıb. Belə ki, onun müxtəlif vaxtlarda şəhər ərazisində daha iki qadına qarşı soyğunçuluq edərək zərərçəkənlərin qızıl-zinət əşyaları və el çantalarını ələ keçirdiyi məlum olub. İstintaq zamanı onun qadınlara ümumilikdə 2.000 manata yaxın maddi ziyan vurduğu sübuta yetirilib.

əməllərindən zərərçəkən başqa şəxslər varsa, bu barədə Daxili İşlər Nazirliyinin "102" Zəng Mərkəzinə və ya Sumqayıt ŞPİ-yə müraciət edə bilərlər.

MƏİŞƏT ZORAKILIĞINA MƏRUZ QALAN UŞAQLAR ÜÇÜN YARDIM MƏRKƏZİ TƏRƏFİNDƏN 113 NƏFƏRƏ MÜXTƏLİF NÖV YARDIM GÖSTƏRİLİB

Bu il 113 uşaq məişət zorakılığına məruz qalıb

Uşaqları zorakılığa məruz qalan 4 valideynə mühafizə orderi verilib

Əmək və Əhəlinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin sifarişində Qadın Təşəbbüsü və Sosial Problemlərin Həllinə Yardım İctimai Birliyinin Məişət zorakılığına məruz qalan uşaqlar üçün yardım Mərkəzi tərəfindən bu il 113 nəfərə müxtəlif növ yardım göstərilib.

Nazirliyin İctimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinə müraciət edilən məlumatlara görə, yardım göstərilən 22 nəfər uşağın fiziki, 5 nəfərin cinsi, 30 nəfərin psixoloji, 9 nəfər uşağın iqtisadi zorakılığa məruz qaldığı müəyyən edilib. Bundan başqa, uşaqları zorakılığa məruz qalmış 4 valideynə müvafiq rayonun icra hakimiyyəti tərəfindən qismüddətli mühafizə orderinin alınması təmin edilib. Boşanma ərfəsinə olan 6 ailənin üzünə göstərilmiş hüquqi yardım və davamlı psixoloji seanslar nəticəsində onların barışıqına nail olunub.

Məktəb yaşına çatmış 12 uşaq məktəbə hazırlıq proqramı üzrə hazırlıq keçib, 6 uşaq bağçaya yerləşdirilib, 7 uşağa ilk tibbi yardım göstərilib və müalicələrinin davamı üçün tıbb müəssisələrinə yönləndirilib. İki ananın 4 uşaq ilə birlikdə sığınacaqda məskunlaşması təmin olunub. Risk qrupuna aid edilən valideynlərdən 4 nəfəri işlə təmin edilib.

Məlumat üçün bildirik ki, mərkəzin fəaliyyət dairəsi Sumqayıt, Quba, Qusar, Şabran, Xaçmaz və digər ətraf şəhər və rayonları əhatə edir.

□ DÜNYA, Musavat.com

"Nar"-ın Bilik Günü müsabiqəsində iştirak edənlər hədiyyələr qazandı

Həmişə rəqəmsal kanallarda müsabiqələri və yarışları ilə fərqlənən "Nar"-ın 15 sentyabr - Bilik günü münasibətilə keçirdiyi müsabiqə abunəçilər və sosial şəbəkə istifadəçilərinin rəğbətini artırmaq məqsədilə 15 - 17 sentyabr tarixləri arasında keçirilən müsabiqədə iştirak edənlər suallara cavab verməklə həm məktəb illərini xatırladı, həm də internet bonusları və hədiyyələr qazandı.

https://www.nar.az/mek-teb-illeri.html səhifəsində keçirilmiş müsabiqədə dörd min beş yüzdən çox insan iştirak edib. İştirakçıların hamısı Nar tərəfindən internet bonusları ilə mükafatlandırıldı. Maksimum nəticə göstərən ilk 20 nəfərə isə mobil operator tərəfindən əlavə olaraq hədiyyələr verildi. Yarışda orta iştirak müddəti 6 dəqiqə 43 saniyə olub.

"Nar" kampaniyaları, məhsul, xidmət və tarifləri haqqında məlumatı nar.az internet səhifəsindən öyrənmək olar.

"Azerfon" şirkəti ("Nar" ticarət nişanı) 21 mart 2007-ci ildə fəaliyyətə başlayaraq qısa bir müddətdə Azərbaycanda telekommunikasiya və mobil rabitə sahəsinin aparıcı şirkətlərindən birinə çevrilib. "Nar" ticarət nişanı Azərbaycanın zəngin mədəni və tarixi irsinin çağdaş həyatla bağlılığının rəmzi olaraq seçilib. "Nar" ölkədə ilk dəfə olaraq 3G texnologiyasını təqdim edib və geniş 4G şəbəkəsini abunəçilərinin istifadəsinə verib. "Nar" şəbəkəsi hazırda ölkə ərazisinin 93%-ni əhatə edir və 7000-dən artıq baza stansiyası ilə 2,1 milyondan çox abunəçiyə yüksəkkeyfiyyətli xidmət göstərir.

Azərbaycanda ilk ödənişli yolun rəsmi açılışı baş tutub. Belə ki, sentyabrın 18-də prezident İlham Əliyevin iştirakı ilə Ələt-Astara-İran İslam Respublikası ilə dövlət sərhədi avtomobil yolunun açılışı olub. Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyindən (AAYDA) verilən açıqlamalardan aydın olur ki, bu yol bir müddətdən sonra pullu olacaq. Bir müddətdən sonra ona görə ki, onun alternativi olan yol da təmir edilərək yüksək səviyyəyə çatdırılmalıdır.

Qeyd edək ki, az önce baş nazir Novruz Məmmədov "Azərbaycan Respublikasında avtomagistraldan ödənişli yol kimi istifadə edilməsi ilə bağlı məlumatın forması"nı təsdiq edib. Qərar prezidentin 2017-ci il 11 dekabr tarixli 1719 nömrəli Fərmanının 1.2-ci bəndinin icrasını təmin etmək məqsədi ilə qəbul olunub. AAYDA-dan verilən açıqlamaya görə, yolun ödənişli olması ilə bağlı aidiyyəti qurumlara müraciət ediblər. Yoldan istifadə haqqını isə Tarif Şurası müəyyən edəcək.

Qeyd edək ki, dünya praktikasında ödənişli yollar ilk dəfə 17-ci əsrdə Böyük Britaniyada tətbiq olunub: yerli qurumlar ticarətin çiçəkləndiyi bir dövrdə ölkə daxilində yeganə nəqliyyat növü olan quru yollara qulluq etməyə vəsait tapmırdılar. Buna görə də parlamentin qərarı ilə yolların idarəçiliyi üçün özəl - dövlət əməkdaşlığı formatında qurumlar yaradılıb. Daha sonra bu sahədə böyük sıçrayış qeydə alınıb. 18-ci əsrin əvvəllərində xüsusilə geniş inkişaf edən "yol trastları" yolların təmirinə kreditlər cəlb edir, yoldan toplanan pulu isə onun qaytarılmasına yönləndirirdilər. Həmin əsrdə Böyük Britaniya və ABŞ-da yol trastları bümü yaşanır. 19-cu əsrin əvvəllərindən dəmiryol və su nəqliyyatının yüksək inkişafı pullu yolların "bazarını bağlayır". Hər iki ölkədə minlərlə yol trastı müflis olur, fəaliyyətini dayandırır. Düz bir əsrlik fasilədən sonra 20-ci əsrin əvvəllərində pullu yollar yenidən çoxalmağa başlayır. Buna isə avtomobil sənayesinin sürətli inkişafı təkan verir. ABŞ-dan başlanan bu proses tezliklə Avropaya da yayılır.

Ödənişli yolları ya dövlət korporasiyaları, ya da özəl şirkətlər tikirlər. Tikintiyə və saxlanmaya çəkilən xərclər yoldan toplanan ödənişlər hesabına bağlanır. Hazırda ABŞ-da olan 90 min kilometrlik federal yolların 10 min kilometri ödənişlidir. Pul (50 sentdən 15 dollara qədər) adətən körpü və tunel olan ərazilər üçün alınır. Ödənişli yollarla birlikdə ABŞ-da mütləq eyni səviyyədə ödənişsiz yol da olur: sürücülərə seçim imkanı vermək üçün. Bu yollarda

ölkədə pullu yollara alternativ tapmaq müşkül məsələdir. Ödənişli yollarda gediş haqqı isə hər kilometr üçün 8 sentdir.

Pullu yolları postsovet ölkələrindən ən tez tətbiq edən Rusiya olub. 90-cı illər

və Ticarət" və "Polad Yol Yapı Sənaye və Ticarət" şirkətləri inşa ediblər. Tikintinin texniki nəzarətçisi isə İtaliyanın "IRD Engineering", Almaniyanın "Kocks Consult GmbH", ABŞ-ın "TERA International Group"

çim edə bilməlidilər. Ödənişli yol daha sürətli olur, adətən yaşayış məntəqələrindən keçmir, məsafə az olur. Ödənişsiz yollar isə yaşayış ərazilərindən keçir, sürət həddi məhdudlaşdırılır, daha uzun olur. Yeni av-

yətli alternativ yollar olmasa, Azərbaycanda hansısa yolun pullu olması məqsəduyğun deyil: "Yolun pullu olması ona çəkilən istismar xərclərini qarşılamaq məqsədi daşıyır. Bildiyiniz kimi, yüksək standartlara cavab verən yolları saxlamaq üçün irihəcmli vəsaitlərə ehtiyac yaranır. Azərbaycanda da dövlətin bu xərclərdən azad olması üçün yolun pullu edilməsi nəzərdə tutulur. Hələlik tarif müəyyənəlməyib, yəqin ki, bunun üçün müva-

Pullu yollar: dünya praktikası və Azərbaycan

Yeni açılan Astara yolunun ödənişli olması hansı zərurətdən doğub...

fərq yalnız hərəkət sürətinə görə olur.

Avropada pullu yollar "A" hərfi, pulsuz yollar isə "N" hərfi ilə işarələnir - Nazirlər Kabinetinin qərarından aydın olur ki, Azərbaycanda da belə olacaq. Mütəxəssislərin fikrincə, Avropada ən keyfiyyətli yollar ödənişli olanlardır. Avropada da pullu yollarda haqq ümumi yolun uzunluğuna görə deyil, yalnız keçilən tunel, körpü və estakadalarla görə alınır. Yeni bu tikintiləri olmayan yerlər üçün pul hesablanmır. Tariflər nəqliyyat vasitəsinin növünə və məsafəyə görə hesablanır. Məsələn, İspaniyada Madriddən Barakas aeroportuna getmək üçün cəmi 1,75 avro ödənilirsə, Madriddən Barselonaya getmək üçün (200 km) 30 avro ödəmək lazımdır. Ümumiyyətlə, İspaniya pullu yolların çoxluğu ilə digər Avropa ölkələrindən öndə gedir. Lakin burada alternativ və pulsuz yollar da çox keyfiyyətli olduğu üçün ispanlar daha çox ikinciləri seçirlər.

Çində isə vəziyyət heç də ürəkəçən deyil. Belə ki,

dən başlayaraq ölkədə belə yollar dövlət tərəfindən inşa edilib, 2007-ci ildən sonra isə özəl bölmə də prosese cəlb olunub. Hazırda Rusiyada 11 federasiya subyektinin ərazisində 1100 km federal və regional əhəmiyyətli yol ödənişlidir.

Gələcək Azərbaycana. Burada AAYDA-dan verilən bəzi açıqlamalarda ödənişli yolun hər kilometri üçün 7 qəpik ödənişin nəzərdə tutulduğu deyilir. Bu, baza məbləğidir. Nəqliyyat vasitəsinin növündən asılı olaraq bu qiymət dəyişəcək. Mövcud Ələt-Astara-İran İslam Respublikası ilə dövlət sərhədi avtomobil yolunun ümumi uzunluğu 243 kilometr idisə, yeni yolun uzunluğu 204 kilometrdir. Yol birinci texniki dərəcəyə aiddir. Hərəkət hissəsinin eni 15 metr, hərəkət zolaqlarının sayı 4 olan yol müasir səviyyədə və bütün tələblərə uyğun inşa olunub.

Yolu Azərbaycanın "Evrascon-AzVirt" Birgə Müəssisəsi, Türkiyənin "Kolin İnşaat, Turizm Sənaye və Ticarət", "Özgün Yapı Sənaye

tomobil sahibləri vaxt və sürətə görə ödənişli yolu seçə bilərlər, yolun keyfiyyətinə görə deyil".

Ekspertə görə, keyfiyyət qanunverici baza formalaşdırılacaq, daha sonra riflər müəyyənləşdiriləcək.

□ Dünya SAKİT, "Yeni Müsavat"

8 ayın turizmi: gələnlər artıb, gedənlər azalıb

2018-ci ilin yanvar-avqust aylarında Azərbaycana 193 ölkədən 1 milyon 976,9 min (ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 8,5 faiz çox) əcnəbi gəlib. Novator.az-ın məlumatına görə, Dövlət Statistika Komitəsi belə hesabat yayıb.

Dövlət Sərhəd Xidmətinə istinad edilən hesabatda qeyd olunur ki, 8 ayda Azərbaycana gələnlərin 31,6 faizi Rusiya, 19,5 faizi Gürcüstan, 9,8 faizi Türkiyə, 9,4 faizi İran, 3,5 faizi Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri, 2,6 faizi İraq, 2 faizi Ukrayna, 21,5 faizi digər ölkələrin vətəndaşları, 0,1 faizi vətəndaşlığı olmayan şəxslərdir.

Yanvar-avqust aylarında Körfəz ölkələrindən (Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri və İran istisna olunmaqla) gələnlərin sayında daha çox artım müşahidə edilib. Ötən ilin 8 ayı ilə müqayisədə Azərbaycana gələn Küveyt vətəndaşlarının sayı 2,2 dəfə, Səudiyyə Ərəbistanı və Bəhreyn vətəndaşlarının sayı 2,4 dəfə, Qətər vətəndaşlarının sayı 1,9 dəfə, İraq vətəndaşlarının sayı 19 faiz, Oman vətəndaşlarının sayı 9,5 faiz artıb.

Birləşmiş Ərəb Əmirliklərindən gələnlərin sayında 5,6 faiz, İrandan gələnlərin sayında 25,4 faiz azalma qeydə alınıb.

Yanvar-avqust aylarında xarici ölkələrə gedən Azərbaycan vətəndaşlarının sayı əvvəlki ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 11,7 faiz artaraq 3 milyon 89,8 min nəfərə çatıb. Ölkə vətəndaşlarının 30,9 faizi Gürcüstana, 29,7 faizi İrana, 19,6 faizi Rusiyaya, 13,4 faizi Türkiyəyə, 1,6 faizi Ukraynaya, 1 faizi Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinə, 3,8 faizi digər ölkələrə səfər edib.

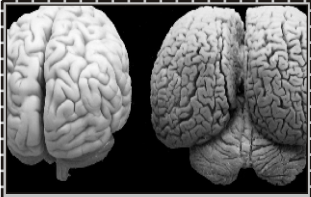
İrana gedən Azərbaycan vətəndaşlarının sayı 43,4 faiz, Gürcüstana gedənlərin sayı 2,3 faiz artıb, Türkiyəyə gedənlərin sayı 2,8 faiz, Rusiya Federasiyasına gedənlərin sayı 1,9 faiz azalıb.

MÜSAVAT

Son səhifə

N 197 (7086) 20 sentyabr 2018

Sənətçilərin beyin quruluşu daha həssasdır

Araşdırmalar nəticəsində məlum olub ki, sənətçilərin beyini normal insanların beyindən xeyli fərqlənir. "Neurolmage" jurnalında yayımlanan araşdırmanın nəticələrinə görə, sənətçilərin beyin quruluşu başqa işlərlə məşğul olanlarla eyni deyil. Onların beyini doğuşdan fərqli formalaşdığı üçün müəyyən yaşdan sonra sənətçi olmaq o qədər də asan olmur. Sənətçilər beyin quruluşlarına və beyinlərinin funksiyalarına görə daha həssas olurlar və onlar düşündükləri şeyləri daha yaxşı ifadə edə bilirlər. BBC-nin xəbərinə görə, təhsil və tərbiyə də insanların sənətçi olub-olmamasına xüsusi təsir göstərir. Lakin təbiətin və ətraf mühitin beyin quruluşuna təsir edib-etməməsi haqda konkret nəticə əldə olunmayıb. Sənətçilərin dünyanı digər insanlardan fərqli olaraq necə xəyal etdikləri haqda da araşdırma aparılıb. Məlum olub ki, rəssamların bu məsələ haqqında beyinlərində yaratdıqları tablo musiqçilərdən və digər sahədə çalışan sənətçilərdən xeyli fərqlənir. Gələcəkdə sənətçi olmaq üçün təhsil alan tələbələrə beyin quruluşları da digərlərindən xeyli fərqlidir.

Gülən kimi yatır

İngiltərədə yaşayan 20 yaşlı gənc qadın beyindəki bir problemə görə hər dəfə güləndə bir andaca yuxuya gedir. Nottingham şəhərində yaşayan Cessika Southall yer üzündəki çox az adamda görünən özəlliklərə sahibdir. Bir uşaq anası olan qadın yaşadığı problemə görə harada gəldi yuxuya gedir. Bəzənsə 13 saatlıq yuxu ona bəs eləmir. Southall deyir ki, qaşlarını gərdiyi zaman ani olaraq yuxuya gedir. Southall ən çox qəhqəhə çəkəndə və cinsi münasibətə girdikdə yuxuya gedir. Southallin vəziyyəti ailəsinə və ərinə bəzən çox pis vəziyyətdə qoyur. 20 yaşındakı qadının bir körpəsi də var. Southall deyir ki, belə bir problemi olduğunu lisey illərində öyrənib. Həmin vaxt özünü daim yorğun hiss etdiyi və dərslə yatmasının ar-

dınca həkimə gedib və hər şeyi öyrənib. Southall partneri Cunior Santiago ilə sevgili olmağa başladığı ilk dövəndə bu durumu ona açıqlamağa çətinlik çəkdiyini də deyib.

Eşq acısını unutmaq üçün dünya turu

İnsan resursları departamentində çalışan Ketli Kolins toyuna həftələr qalmış nişanlısı Tom Soutter tərəfindən atılıb. Yaşadıqlarına görə çox kədərli və xəyal qırıqlığına uğrayan gənc qadın öncə işindən çıxıb. Ardınca evini və maşınını satıb. Həyatında yeni bir başlanğıc etməyə qərar verib. Odur ki, Cənubi Şərqi Asiyaya birtərəfli təyyarə bileti alıb. Dünya turuna çıxmağı planlaşdıran Kolins səfəri zamanı nələr yaşadığını yaxınlarına xəbər vermək üçün bir bloq açıb.

Daha sonralar isə o, Siddle adlı biri ilə evlənilib və uşaq dünyaya getirib. Onun bloq yazılarından ibarət "Tənha Qəlblər Səyahət Klubu" adını verdiyi kitablar seriyası ən çox satılan kitabların sırasına girib.

Toyuna həftələr qala atılan Ketli deyir ki, bu, həyatı boyunca başına gələn ən yaxşı şey olub: "Yaxşı bir işim, şirin bir evim və rahat bir həyat tərzim vardı, amma həyatımda macərə əskikdi. Dünyanı gəzərək bu əskikliyi aradan qaldırmaq istədim və bacardım".

Beyinin yaxşı işləməsi üçün yaş 24-ü keçməlidir

Kanadalı alimlərin araşdırmaları nəticəsində məlum olub ki, insan beyin 24 yaşda daha yaxşı işləyir. Bu yaşda beyin məntiqi baxımdan çox sürətlə işləyir və insan daha asan qərar verə bilər. Simon Fraser Universitetinin professorları 24 yaşdan sonra beyinin daha az çalışdığını, lakin qısa müddət ərzində səhvlərini düzəltdiyini deyiblər. Müəyyən yaşdan sonra beyin daha dəqiq qərarlar çıxarmaq üçün asan və qısa yollara əl atır. Mütəxəssislər beyinin fəaliyyətinin nə vaxt azaldığını öyrənmək üçün 3 min 505 nəfərə kompüter oyunu oynadıblar. Nəticədə məlum olub ki, beyinin düşünmə və qərar çıxarma sürəti 24 yaşdan sonra azalır. Lakin nisbətən yavaş işləyən beyinlər də vəziyyətdən çıxmaq üçün xüsusi sxemlə çalışırlar.

QOÇ - Olduqca romantik bir təqvimdir. Dünyə nə qədər sizə şübhə ilə yanaşsalar, əksəriyyəti səmimiyyətinizin şahidi olacaqlar. Sevdiniz adamların yanında olmağınız günün vacib tələbidir.

BUĞA - Yeni əlaqələr yaratmaq, işgüzar danışıqlar aparmaq sizə xüsusi zövq verəcək. Bu yönündə sevgi əmli daha qabarıq tərzdə nəzərə çarpacaq. Amma müsahiblərinizə yalan vəd verməməlisiniz.

ƏKİZLƏR - Qarşınızda hər mənada uğurlu bir gün durur. Bunun üçün daxili inam və qətiyyət kifayət edər. Nahardan sonra şad xəbər eşidəcəksiniz. Ulduzlar bəxtinizə pul da çıxarmaq əzmindədir.

XƏRÇƏNG - Günortaya qədər adi işlərin həlli ilə məşğul olun. Nahardan sonra iş böyük məsələlərin həllinə başlamağa dəyər. Axşamə yaxın gözləmədiyiniz istiqamətdən təzə xəbər eşidəcəksiniz.

ŞİR - Yalnız sabitliyinizi qorumağa çalışın. Xırda bir yanlışlıq gün ərzində nəzərdə tutduğunuz işləri alt-üst edə bilər. Odur ki, qərar çıxarmazdan qabaq mövcud reallığı nəzərə almalısınız.

QIZ - Mistik bir gün yaşayacaqsınız. Daxili harmoniyanız pozulduğundan real olmayan şeylər barədə düşünə bilərsiniz. Bunun qarşısını almaq üçün yaxşı olar ki, vaxt tapıb ziyarətgahlara gedəsiniz.

TƏRƏZİ - Üzləşdiyiniz proseslər narahatçılığınızı artırır. Bu səbəbdən də bütün vacib planlarınızı təxirə salmalısınız. Yaxın bildiyiniz adamlar sizə qarşı xoşagəlməzliklər edəcək.

ƏQRƏB - Göy qübbəsi daha çox ikitərəfli əlaqələrdə bəxtinizin gətirəcəyini bildirir. İstər ailə-sevgi məsələlərində, istərsə də işgüzar münasibətlərdə vəziyyətiniz qənaətbəxş olacaq.

OXATAN - İxtiyarınızda olan bu tarixdə təminatınızı qorumasınız. Hər hansı çilgünlük və ya əsəblərin qabarması bütün işləri korlaya bilər. Riskli planlarınızı mümkün qədər təxirə salın.

OĞLAQ - Ümumi məziyyətlərinə görə qalmaqallı gündür. Az qala hər addımda gərginliklə rastlaşacaqsınız. Əsas enerjinizi münasibətlərə deyil, işə həsr etməklə bu xoşagəlməzliyi dəf edə bilərsiniz.

SUTÖKƏN - Səhər 09:40-dan Ay bürcünüzdə olduğu üçün bu gün kənardan kiminsə dəstəyinə ehtiyacınız var. Bunsuz hansısa nailiyyətə yetişəcəyinizi mümkün deyildir. Öz növbənizdə siz də aktivliyinizi artırmalısınız.

BALIQLAR - Romantika ilə dolu olan bir tarix yaşayacaqsınız. Maddi durumunuz imkan versə, uzaq səfərə də çıxın. Qarşıdakı günlər üçün vacib olan bir neçə mühüm görüş keçirməyiniz məsləhətdir.

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

Gündə 51 banan yeyib ... arıqladı

Loni Jane Antoni adlı qadın meyvə dietasının köməyi ilə arıqladığı üçün internetdə məşhurlaşdı. Bananlardan kokteyl hazırlayan, hər gün banan yeyən qız qısa müddətdə arıqlamağı bacarıb. "Freelee the Banana Girl" adından istifadə edən Loni adlı qız kokteyl ananas və başqa meyvələr də əlavə edib. Hər gün 51 banan yediği videoları internetdə paylaşan Loni gündə azı 10 banan yeməyi məsləhət görür. Avstraliya mediası qız haqqında yayılan məlumatları dərc etdiyi üçün o, daha da məşhurlaşdı. Ölkənin ən məşhur həkimləri qızı sət şəkildə tənqid edərək, bu yolla arıqlamağa çalışanlara xəbərdarlıq ediblər, bunu yolverilməzliyini bəyan ediblər.

Səhifəni hazırladı: SELCAN

Təsisçi: Rəuf ARIFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYGAN

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi

2528-ci məhəllə ev 44/d

Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Elsad MƏMMƏDLİ

Lisensiya N: B 114
SAYI: 5.100

"Yeni Musavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnilib, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.